

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος

Συνδρομὴ ἑτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἑποχταῖς φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησιαίαι. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως : Ὁδὸς Σταδίου, 6

5 Ἀπριλίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνης. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἰδί σελ. 201.

Δ'

Ἀκροβολισμοί.

Τὴν ἐπαύριον πρωῒν, λίαν ἐνωρίς, ὁ ἱατρός Ἀντώνιος κατέβαινε τὸν λόφον τῆς Βορδιγέρας, διευθυνόμενος εἰς τὸ πανδοχεῖον, ὅπου εἶχε καταλύσει ἡ ἀσθενής του. Ἐβάδιζε στενὰ τῷ βήματι, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ σπεύδῃ, ἐσκεμμένον ἔχων τὸ ἥθος, καίτοι ἤρεμος ὡς πάντοτε. Ὁ ἱατρός Ἀντώνιος δὲν ἦτο ὠραῖος, τοῦλάχιστον ὡς οἱ συνήθεις ἥρωες τῶν μυθιστορημάτων. Εἶχε ἐν τὸ στόμα, ῥίνα οὐτ' ἐλληνικὴν οὔτε ῥωμαϊκὴν, μῆλα τῶν παρειῶν προσέχοντα, καὶ ἀπλῶς εἶπεῖν χαρακτῆρας οὐχὶ κανονικοῦς, μορφὴν δὲ οὕτως εἶπεῖν λεόντειον. Ὅ,τι δὲ μόνον δύναται νὰ ῥηθῇ πρὸς ἔπαινον του, εἶνε ὅτι ἡ φυσιογνωμία του ἦτο λίαν ἐκφραστικὴ καὶ νοήμων. Θέλησις καὶ διάνοια ἰσχυρὰ ἀνεγινώσκοντο ἐπὶ τῶν στρογγύλων προσχόντων κροτάφων του, οὓς κατ' ὥρου πολλὰκις νὰ συσπᾷ κατὰ παράδοξον τρόπον. Τὸ μειδίαμα του, ὅπερ ἐξέφραζεν ἐνίοτε ἥρεμον εἰρωνείαν, ἦτο γλυκὺ καὶ προσηνές. Τὸ ἐξωτερικὸν δ' αὐτοῦ ἦτο ἐν συνόλῳ ἀξιοπαρατήρητον, ἀλλ' ἐπιβάλλον σεβασμὸν μᾶλλον ἢ ἐμπνέον συμπάθειαν.

Κατευθύνεται λοιπὸν ὁ ἱατρός εἰς τὸ πανδοχεῖον ἢ Κεραμίδας, ὡς ἐκαλεῖτο τὸ παρὰ τὴν ὁδὸν πενιχρὸν ξενοδοχεῖον. Ἀγνοοῦμεν ἂν τὸ ὄνομα του τοῦτο προήρχετο ἐκ τοῦ κεραμίου χρώματός του ἢ ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, ὅπου ὑπῆρχεν ἄλλοτε κεραμοποιεῖον. Ὅπως δὴποτε οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ ὅτι τὸ ἐξωτερικὸν του ἦτο πενιχρὸν καὶ ἀλλόκοτον. Ἡ οἰκία εἶχε κτισθῇ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐστραμμένην ἔχουσα τὴν πρόσοψιν αὐτῆς πρὸς βορρᾶν ἦτοι πρὸς τὴν ὁδὸν· κατόπιν ὅμως, ἔνεκα φαίνεται τοῦ κονιορτοῦ, τὰ ἀρχικὰ παράθυρα καὶ ἡ εἴσοδος εἶχον τειχισθῇ διὰ λίθων καὶ πηλοῦ, νέα δὲ παράθυρα καὶ νέα θύρα ἠνοίχθησαν πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος, ἦτοι πρὸς μεσημβρίαν.

Ἐκ τούτου δὲ προήλθεν ἄμορφος ὅλως, ἀνώμαλος καὶ παράδοξος τῆς οἰκίας ἡ ὄψις. Πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς κλίμακος, ἣτις ἔφερε πρότερον ἀπὸ τοῦ ἰσογείου εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον, καὶ ἣν εἶχε καταστήσει περιττὴν ἡ νέα διασκευή,

προστέθη ἐξωτερικῶς πόδιον λίθινον, οὔτινος αἱ δύο σειραὶ βαθμίδων ἦνουντο εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον, σχηματίζουσαι ἄνδρον πρὸ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ παραθύρου, ὅπερ εἶχε ταπεινωθῇ ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς θύρα. Αἱ βαθμίδες δ' ἐκείναι αἱ σχετικῶς ὑπερμεγέθεις καὶ ὁ δυσανάλογος οὗτος πρὸς τὸν πενιχρὸν οἰκίσκον ἐξώστης, ἠῶξανον ἐπὶ μᾶλλον τὸ παράδοξον τῆς οἰκοδομῆς, ἣτις ὁμοιάζεν οὕτω πρὸς δεκαετὲς παιδίον, οὔτινος τοὺς ὤμους ἐκάλυπτεν ἀνδρικὸν ἐνδυμα.

Ὁ ἱατρός Ἀντώνιος εὗρε τὴν ἀσθενῆ του εἰς κατὰστασιν οὐχὶ εὐάρεστον. Ἡ Λουκία μόλις εἶχε κλείσει τοὺς ὀφθαλμούς δι' ὅλης τῆς νυκτός· εἶχε κεφαλαλγίαν καὶ δίψαν διερκῇ, τὰ χεῖλη ξηρὰ καὶ τὸν σφυγμὸν σφοδρὸν. Ἐπύρεσσε.

— Λυπούμαι ὅτι δὲν σὰς ἐφελδοτόμησα χθές, εἶπεν ὁ ἱατρός, ἐξετάσας τὸν σφυγμὸν τῆς ἀντιπαθεῖτε τὴν ἀρθρίμαξιν;

— Διόλου, ἂν τὸ νομίζετε ἀναγκαῖον, εἶπεν ἡ Λουκία· ἀλλὰ καλλίτερον εἶνε νὰ δοιλήσετε περὶ τούτου πρῶτον μετὰ τὸν πατέρα.

— Πολὺ καλὰ. Λαμβάνετε τότε τὴν καλὴν σύνην νὰ μηνύσετε εἰς τὸν Σιρ Ἰωάννην διὰ τῆς θαλαμηπόλου σας, ὅτι ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἰδῶ;

Ἡ Χούτσινς, ἀφοῦ προσεῖδε τὴν κυρίαν τῆς, ἠγέρθη νὰ ἐξέλθῃ.

— Περιμένετε μίαν στιγμὴν εἰς τὸ δωμάτιόν σας, εἶπεν αὐτῇ ἡ Λουκία, πρὶν φωνάζετε τὸν πατέρα μου. Ἐχω κἄτι νὰ ἐρωτήσω τὸν ἱατρόν.

Ἄμα δὲ ἔμειναν μόνοι, ἡ Λουκία, διαστέλλουσα τοὺς ἐξημμένους ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ὀφθαλμούς τῆς, καὶ ἀτενίζουσα αὐτοὺς ἐπὶ τὸν ἱατρόν, τῷ εἶπεν :

— Εἶμαι εἰς κίνδυνον;

Ὁ ἱατρός ἐβρόγχη εἰς γέλωτα.

— Ὅσον κ' ἐγώ, ἀπήντησε. Ποῖος σὰς βάζει αὐτὰς τὰς ιδέας;

— Σὰς παρακαλῶ, ὑπέλαβεν ἡ Λουκία, μὴ θέλετε νὰ με γελάσετε, μὴ με μεταχειρίζεσθε ὡς παιδίον. Δὲν φοβοῦμαι ν' ἀποθάνω, καὶ ἂν πρόκειται νὰ ἀποθάνω, πρέπει νὰ μοῦ τὸ εἰπῇτε πρός, τὸ θέλω.

— Εἰσθε γενναία, τὸ βλέπω, ἀπήντησεν ὁ ἱατρός μετὰ τινος συγκινήσεως, ἀλλὰ δύναμαι νὰ σὰς βεβαιώσω, ὅτι ἡ κατὰστασίς σας δὲν ἔχει ἀνάγκην γενναιότητος. Πιστεύσατέ με· ὅσον κιν-

δυνεύω ν' αποθάνω ἐγώ, ἄλλο τόσον κινδυνεύετε καὶ σεις.

— Parola? ἠρώτησεν ἡ Λουκία, τείνουσα τὴν μικρὰν τῆς χεῖρα.

— Parola! ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, σφίγγων αὐτήν.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ἐκείνη· τόρα θὰ σὰς ἐξηγήσω, πόθεν μ' ἦλθεν ἡ ἰδέα ὅτι ἐκινδύνευα. Σήμερον πολλὸ πρῶτ', τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποῦ εἶδα ἦτον ἡ κόρη τὴν ὁποίαν λέγετε Σπεράντσαν. Πρέπει νὰ ἦμην σχεδὸν κοιμισμένη, διότι δὲν τὴν εἶδα ὅταν ἐμβῆκε. Ἐκάλητο εἰς ἐν κάθισμα καὶ μ' ἐκύτταζε μὲ τόσην συμπάθειαν καὶ μὲ τόσην λύπην, ὥστε, ὅταν τὸ βλέμμα μου συνήντησε τὸ βλέμμα τῆς, αἰσθημα τρόμου μὲ κατέλαβε. Δάκρυα ἔβρεχον τὸ πρόσωπόν τῆς· καὶ μ' ἐφάνη, ὅτι ἡ κόρη ἐκείνη δὲν θὰ ἐλυπεῖτο τόσον πολὺ διὰ μίαν ξένην, ἀν' ἡ κατὰστασίς μου δὲν ἦτο σοβαρά. Ἐπειδὴ δὲ ἡσθάνομην πολὺ κακὰ τὸν ἐαυτόν μου ἐφαντάσθην...

— Ἀνυπαρκτὰ πρᾶγματα, διέκοψεν ὁ ἰατρός. Ἡ Σπεράντσα εἶνε ἐν ἀνότητον καὶ εὐαίσθητον πλάσμα, καὶ τὴν εὐαίσθησίαν τῆς τὴν ἔχει πάντοτε πρόχειρον. Ἡμεῖς οἱ ἱταλοὶ, καθὼς εἰξεύρετε, προσέθηκε μειδιῶν, εἰμεθα γνωστοὶ διὰ τὴν ἀνότητον ἐπιδεικτικότητά μας. Ἐπειτα, τί παράδοξον, ἡ Σπεράντσα, ἡ ὁποία ἔχει καλὴν καὶ τρυφρὰν καρδίαν, νὰ συνεκινήθη μέχρι δακρύων, ὅταν σὰς εἶδε πᾶσχουσιν, τόσον νέαν καὶ τόσον... (ἐδῶ διεκόπη πρὸς στιγμὴν καὶ ἐδίστασεν ἐπὶ ἐν δευτερόλεπτον ὁ Ἀντώνιος) καὶ τόσον συμπαθεῖ. Μοῦ ἐπιτρέπετε τόρα νὰ ἴδω τὸν κύριον πατέρα σας;

— "Ω! ναί, ἀπήντησεν ἡ Λουκία.

Καὶ μεγαλοφώνωτερον λαλοῦσα παρεκάλεσε τὴν μὲς Χούτσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἱατροῦ.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἔγερθῃ πολὺ πρῶτ', δύσθυμος καὶ δυσδιάθετος ὡς ἄνθρωπος κακονοκτῆσας καὶ, πλὴν τούτου, αἰσθανθεὶς καὶ τινὰς νυγμούς ποδάγρας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἴδει πρότερον τὴν Μὲς Χούτσιν, εἶχε μάθει παρ' αὐτῆς δυσάρεστα περὶ τῆς καταστάσεως τῆς υἱείας τῆς θυγατρὸς του, καὶ εἶχεν ἐπομένως ἀπελπισθῇ ὅτι ἡδύνατο ν' ἀναχωρήσῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε καλέσει τὸν Γιάννην νὰ τῷ φέρῃ τὰ ξυράφια του, καὶ ἔλαβεν εἰς ἀπάντησιν ὅτι ὁ Γιάννης ἔλειπε. "Ὁλ' αὐτὰ τὰ ἀλλεπάλληλα αὐτοχρήματα εἶχον ἐρεθίσει φοβερά τὸ νευρικὸν σύστημα τοῦ βαρωνέτου, ὅστις ἀνυπομόνως περιέμενε τὸν ὑπὸν τῆς ἡμέρας τοῦ ἵνα καταχύσῃ ἐπὶ τῆς χονδρῆς του στρογγύλης κεφαλῆς ὅλην τὴν ἐντὸς αὐτοῦ σωρευμένην χολήν.

— Ὅλα πηγαινῶν ἀνάποδα εἰς τὸν κατηρημένον αὐτὸν τόπον! ἀνέκραξεν οἶονε παρηγορούμενος.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε περὶ Ἱταλίας καὶ Ἱταλῶν

ὀλιγίστας μὲν ἀλλὰ σταθερὰς καὶ ἀδιασείστους γνώσεις. Ἡ Ἱταλίς ἦτο ὡραίος τόπος, κατὰ τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ἀλλὰ μόλις κατοικήσιμος: κλίμανος τὸ θέρος καὶ παγοθήκη τὸν χειμῶνα. Ἡ Ῥώμη ἤξιζε τὸν κόπον νὰ τὴν ἴδῃ τις, ἀλλὰ... σκυθρωπὴ, σκυθρωπὴ, σκυθρωπὴ! Οἱ ἱταλοὶ, ὡς ἔλεγεν ἀνυποκρίτως, ἦσαν ἄνθρωποι ἀρπακτικοί, κακοενδεδυμένοι, μελίγλωσσοι, φέροντες πάντοτε κομπολόγιον δεξιόθεν καὶ ἐγχειρίδιον ἀριστερόθεν. Ἐκ δύο ἱταλῶν ὁ εἰς θὰ ἦτο πάντοτε τραγωδιστής, ἡ ληστής, ἡ εὐγενὴς πτωχεύσας καὶ ἡμεροβιῶν. Εἰς τὰ συστατικὰ δὲ ταῦτα τοῦ κοινωνικοῦ σώματος τῆς Ἱταλίας εἶχε προστεθῇ ἐσχάτως καὶ ὁ αἱματοπότης δημοκρατικὸς, ὁ διαρκῶς συνωμοτῶν κατὰ τοῦ νομίμου τοῦ ἡγεμόνος, ποικιλία ἐθνικὴ, περὶ ἧς πολλὰ εἶχεν ἀκούσει λεγόμενα ὁ Σὶρ Ἰωάννης κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Ῥώμῃ διατριβὴν του, ὑπὸ νέου τινος Ῥωμαίου πρίγκιπος, ἀνεψιοῦ καρδινάλιου, καὶ μεγάλως ἀρεσκομένου εἰς τὴν μετ' ἄγγλων συγκοινωνίαν. Καθότι ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅπως κάλλιον σπουδάζῃ τὸν ἱταλικὸν χαρακτῆρα, συναναστρέφετο ἀγγλικὰς μόνον οἰκογενεῖας, εἶχεν ἄγγλον ἱατρὸν, ἄγγλους ὑπηρετάς καὶ ἄγγλον μάγειρον, ἔτρωγε ἀγγλικά φαγητὰ, ἔπινεν οἶνους δῆθεν ἀγγλικούς, καὶ ἡγόραζε μόνον εἰς ἀγγλικά ἐμπορικὰ καταστήματα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ βαρωνέτος εἶχε δημιουργήσῃ ἐν μέσῃ Ῥώμῃ μικρὸν τι Λονδίνον πρὸς χρῆσιν του.

Ὅτε ὁ Γιάννης ἐπιστρέψας ἐνεφανίσθη πρὸ τοῦ αὐθέντου του ἡ μορφή του τοσαύτην ἐξέφραξεν ἀπελπισίαν, ὥστε ἡ προεσκεμμένη καταιγὶς ὕδρων, ἣν ἐπερύλασεν αὐτῷ ὁ βαρωνέτος, ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς ἀπλῆς ταύτης ἐρωτήσεως:

— Τί διάβολο τρέχει πάλιν;

— Πῆγα εἰς τὴν Βορδιγιέραν, αὐθέντη, ἀπεκρίθη ὁ Γιάννης, καὶ οὔτε βωδινὸν ἔχει, οὔτε τσάι, οὔτε βούτυρον. Τί νὰ κάμωμεν; ἠρώτησεν ὁ ταλαίπωρος, τοσοῦτον περίλυπον ἔχων τὸ ἦθος, ὥστε τρία τέταρτα μειδιάματος ἐπλανήθησαν ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ Σὶρ Ἰωάννου.

Κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐλαφρὸς κτύπος ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν, καὶ ἡ Μὲς Χούτσιν εἰσελθοῦσα, ἀνεκοίνωσε τὸ μήνυμά τῆς. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀνησυχήσας κἄπως μετέβη εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου εὔρε τὸν ἱατρὸν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρεκάλεσε τὸν ἱατρὸν νὰ καθίσῃ.

— Ἡ μὲς Δάβεν ἔχει σήμερον πολὺν πυρετὸν, εἶπεν ὁ ἱατρός καθήμενος· τὸ πρᾶγμα ἄλλως ἐπαρμένετο. Νομίζω ὅτι μικρὰ τις ἀφαίμαξις θὰ τὴν ὠφελήσῃ.

Μία τῶν ἐρριζωμένων εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἰδεῶν ἦτο καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ ἱταλοὶ ἱατροὶ ἐρρεοδότησαν πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀσθενεῖς των, μέχρι οὗ ἐπῆρχετο θάνατος. Ἀκούσας τὴν πρότασιν ταύτην ὁ βαρωνέτος ἀνεπῆλθῃ ἐπὶ τῆς ἑδρας του.

— Ἀφαίμαξις! ἀνέκραξεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Καμμίαν ἀφαίμαξιν, εἰς καμμίαν περίστασιν! δὲν θέλω ἀφαίμαξιν!

Ὁ ἱατρός Ἀντώνιος ἔγινε καταπόρφυρος καὶ κύριος οἶδε τί ἐμελλε ν' ἀποκριθῇ· ἀλλὰ βιάζων ἑαυτὸν ἀπήντησε βραδέως καὶ ἡσύχως:

— Καὶ ἂν ἀκόμη σὰς βεβαιώσω, ὅτι εἶνε ἀπολύτως ἀναγκαῖον;

— Δὲν παραδέχομαι τὴν ἀνάγκην, ἀπήντησεν ὁ βαρωνέτος δυστρόπως, καὶ θέτω ὅρον ἀπαράιτητον τῆς περαιτέρω θεραπείας σας τὴν ἀποχὴν ἀπὸ πᾶσαν ἀφαίμαξιν.

— Ἀ! ἔτσι; εἶπεν ὁ ἱατρός.

Καὶ διακόπτων τὴν συζήτησιν, ἔλαβεν ἐν φύλλον ἀπὸ τοῦ χαρτοφυλακίου του, ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ ὀλίγας λέξεις, καὶ τείνας αὐτὸ πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, εἶπεν:

— Ἰδοὺ τὰ ὀνόματα καὶ αἱ διευθύνσεις δύο ἱατρῶν, οἵτινες εἶνε πολὺ πλησίον. Ἡ Μὲς Δάβεν θὰ ἦνε ἀσφαλὴς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου. Τὸ κατ' ἐμὲ θ' ἀποσυρθῶ μόνον ἀφοῦ εἰς ἐκ τῶν δύο αὐτῶν κυρίων ἔλθῃ νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἡγήρθη, ἐχαίρετσε, κ' ἐξελθὼν εἰς τὸν ἐξώστην ἔμεινεν ἐκεῖ μ' ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, στήριζόμενος εἰς τὰς κιγκλίδας, δίκην φρουροῦ ἀναμένοντος ἀλλαγὴν.

Ἀπέναντι τῆς τοσοῦτον αἰφνιδίας ἀποφάσεως τοῦ Ἱταλοῦ, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἤρχισε λυπούμενος ὅτι παρσούρη τοσοῦτον, ὡς οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων οὐς παράγει ἀπερίσκεπτος ὁρμὴ θυμοῦ. Αἱ δυσχέρειαι ἐσωρεύοντο ἐπάλληλοι ὡς βουνὰ ἐπὶ τῆς διανοίας του. Ἰσως, ἢ μάλλον πιθανῶς, οὐδέτερος τῶν δύο ἐκείνων ἱατρῶν ὠμίλει ἀγγλικά· ἴσως ἡ Λουκία, ἥτις εἶχε λάβει συμπάθειαν πρὸς τὸν ἱταλὸν αὐτὸν, ἤθελεν ἀρνηθῇ νὰ τοὺς ἴδῃ· ἴσως τέλος ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε δίκαιον καὶ ἡ ἀντίστασις του, τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἐξέθετεν εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν τῆς ταλαιπώρου κόρης.

— Τὸ κάτω κάτω, διανοήθη ὁ βαρωνέτος, πάλιν καλλίτερον εἶνε νὰ τὸν μαλάξῃ κανεὶς ὀλίγον. Αὐτὸς θὰ τὸ περιμένει βέβαια.

Τότε δὲ, ὑπερἄνθρωπον καταβάλλον ἀγῶνα,

— Διατί, ἠρώτησεν ἐριστικῶς, θέλετε νὰ κάμετε ἀφαίμαξιν;

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος, στρεφόμενος πρὸς τὸν βαρωνέτον, ἵνα τῷ ἀπαντήσῃ, καὶ ἀναλαμβάνων πάλιν τὴν προτέρην του θέσιν, διότι, ὡς σὰς ἐδήλωσα ἤδη, τὸ νομίζω ἀπαράιτητον.

Μακρὰ παῦσις ἐπηκολούθησε.

— Ἡ ἱταλικὴ ἱατρικὴ εἶνε παντοῦ ἡ ἰδίᾳ, ἐπανελάβεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μεγαλοφώνως μονολογῶν· νυστέρι πάντοτε! ἡ αὐτὴ ἱστορία παντοῦ. Ὁχι, ὄχι, ἀδύνατον! Δὲν συναινῶ εἰς τὴν ἀφαίμαξιν!

Ὁ Ἀντώνιος ἤκουσεν, ἀλλὰ δὲν ἀπήντησε.

— Εἴθε λοιπὸν ἀποφασισμένως, ἱατρε, νὰ κά-

μετε ἀφαίμαξιν; ἀνεφώνησεν ὁ βαρωνέτος, περιπατῶν ἄνω κάτω ἐν μεγάλῃ ἀγανακτήσει.

— Ἀπατάσθῃ, ἀπήντησεν ὁ νέος μετὰ τινος ὑπερηφάνειας. Εἶμαι ἀποφασισμένος δι' ἐν μόνον πρᾶγμα, νὰ παραδώσω τὴν θυγατέρα σας εἰς καλλιτέρας χεῖρας. Ὅα περιμένω κάτω ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ διάδοχός μου.

Καὶ προσέβη ἐν βῆμα πρὸς τὴν κλίμακα.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ ἐπανελάβεν ἀπελπίς:

— Ἰσως ὑπῆρχα ὀλίγον ζωηρός· ἀλλ' ἐννοεῖτε τὰ αἰσθηματά μου, κύριε· αἰσθηματὰ πατρὸς διὰ κόρην μονογενῆ.

Τοσαύτην ἀληθῆ δδύνην ἐξέφραξεν ἡ μορφή τοῦ βαρωνέτου καὶ ἡ φωνή του, ὥστε ὁ ἱατρός κατεπλάγη.

— Ἀπόδειξις ὅτι καταλαμβάνω καὶ σέβομαι τὰ αἰσθηματά σας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, εἶνε ὅτι, ἀντὶ νὰ ὀργισθῶ διὰ τοὺς σαρκασμούς σας κατὰ τῆς τέχνης μου καὶ τοῦ τόπου μου, ὡς θὰ ἔκαμνα ἀπέναντι παντὸς ἄλλου, σὰς ἐξορκίζω καὶ πάλιν διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ μ' ἀφήσετε νὰ κάμω εἰς τὴν ἀσθενῇ μου ὅ,τι νομίζω ἀναγκαῖον.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐλέχθησαν τοσοῦτον ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοσοῦτον βαθείας πεποιθήσεως, τοσαύτη δ' ἐνυπῆρχεν ἀξιοπρέπεια εἰς τὸ ἦθος τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, ὁρθίου ἱσταμένου παρὰ τὴν θύραν καὶ ἐπίσημον ἐξαγγέλλοντος δῆλωσιν, καὶ τοσαύτην μετριοπάθειαν καὶ εὐγένειαν συνάμα ἐνέφαινε ἡ φωνή του, ὥστε ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅσον καὶ ἂν ἦτο ὀργισμένος, συνεκινήθη.

— Ἄν συναινέσω εἰς ἀφαίμαξιν τῆς θυγατρὸς μου, εἶπε μετὰ προφανοῦς δισταγμοῦ, θὰ παραβῶ ῥητὴν ἀπαγόρευσιν ὅλων τῶν ἱατρῶν, ὅσοι τὴν ἐθεράπευσαν μέχρι τοῦδε.

— Κ' ἐγὼ τὴν ἰδίαν γνώμην θὰ σὰς ἐδίδον, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, ἀλλ' ὑπάρχουσι περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας γίνεται ἐξαίρεσις καὶ αὐτοῦ τοῦ πλέον σωτηρίου κανόνος, καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν εὐρίσκεται ἡ δεσποινὶς Δάβεν.

— Λοιπὸν, κύριε, εἶπε τότε ὁ Σὶρ Ἰωάννης, εἰς τὴν θέσιν μου δὲν ἔχω ἄλλο τι εἰμὴ νὰ σὰς ἀφήσω νὰ κάμετε ὅ,τι νομίζετε πρέπον. Μὴ λησμονεῖτε ὅμως, ὅτι ἐνεργεῖτε ἐντελῶς ὑπ' εὐθύνην σας.

— Ποτὲ δὲν ὀπισθοδρομήσῃ ἐνώπιον τῆς εὐθύνης, ἀπήντησε θριαμβικῶς ὁ Ἀντώνιος, καὶ εὐχαρίστως τὴν δέχομαι.

Μόλις ὅμως ἔδωκεν ὁ βαρωνέτος τὴν δύσκολον ἐκείνην συναινέσιν, καὶ μετάνοήσας εὐθύς, ἐπέστρεψε βαθέως δυσηρεστημένος εἰς τὸ δωμάτιόν του. Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας τὸ αἰσθημα ἐκεῖνο, ὑποτραφὲν ἐπιμόνως, ἀνεκλαδῶθη βαθμηδὸν εἰς θετικὴν καὶ ἐρριζωμένην πεποίθησιν, ὅτι ὁ βαρωνέτος εἶχεν οἰκτρῶς διαβουοληθῇ. Τοῦτο δ' ἀνακαλύψας ὥκτειρεν ἑαυτὸν καὶ ἐξῆλθῃ εἰς νέαν κατὰ τοῦ ἱατροῦ ἀγανακτήσιν.

— Είμαι λοιπόν εις τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου! ἀνεφώνησεν ὁ Σίρ Ἰωάννης.

Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἔφερεν ἐντός του εἰς ἀναβρασμὸν ὅλων τῶν Δάθεν τὸ αἶμα. Ἐκμανὴς ἔδραμεν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ καλέσας τὸν Γιάννην, ὅστις περιφέρεται σκυθρωπὸς καὶ καταβεβλημένος ἐν τῷ κήπῳ, διέταξεν αὐτὸν νὰ παραγγεῖλῃ ταχυδρομικοὺς ἵππους καὶ νὰ μεταβῇ κατόπιν παρ' αὐτῷ. Εἶτα δὲ ἤνοιξε βιαίως τὸ ὁδοιπορικόν του γραφεῖον καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ, οὐχὶ βραδέως ὡς συνήθως καὶ μεγαλοπρεπῶς, ἀλλ' ὅπως κατὰ παράδοσιν ἐπικρατεῖ νὰ γράφωσιν ἐπὶ σκηνῆς, τοῦτέστι σύρων ταχέως τὸν τρίζοντα κάλαμον ἐπὶ τοῦ χάρτου. Εἶχε δὲ τελειώσει καὶ σφραγίσαι τὴν ἐπιστολήν του, ὅτε ὁ ὑπρέτης του εἰσῆλθε φέρων τὴν παρήγορον εἰδήσιν, ὅτι μετ' ὀλίγον ἔφθανον οἱ ἵπποι.

— Ζεῦξε ἅμα ἔλθουν, εἶπεν ὁ βαρωνέτος καὶ πῆγαινε εἰς τὴν Νίκαιαν ὅσον γρηγορώτερα ἡμπορεῖς, νὰ ἐγχειρίσῃς αὐτὸ τὸ γράμμα εἰς τὸν πρόξενόν τῆς Ἀγγλίας. Τοῦ γράφω νὰ σοῦ δώσῃ τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πρώτου ἱατροῦ, — ἄγγλου, ἐννοεῖται — τῆς πόλεως. Νὰ ὑπάγῃς νὰ τὸν εὕρῃς καὶ νὰ μοῦ τὸν φέρῃς ἐδῶ χωρὶς ἄλλοτὸ ταχύτερον. Μὴ σταματήσῃς καθ' ὁδόν· αὐρίον πρέπει νὰ ἦς ἐδῶ.

Ὁ Γιάννης προσέκλινε, καὶ μετὰ δέκα λεπτὰ ὁ Σίρ Ἰωάννης ἤκουσε πρὸς μεγίστην του ἀνακούφισιν ἀναχωροῦσαν τὴν ἅμαξαν.

Ἀς προσθέσωμεν ἐνταῦθα ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ ὑπρέτου τοῦ Σίρ Ἰωάννου.

Ὁ Γιάννης Δούκετ ἦν κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀπόγονος γενεᾶς ὅλης θεραπόντων τῆς οἰκογενείας Δάθεν, γεννηθέντων ὅλων καὶ ἀνατραφέντων ὡς αὐτὸς ἐν τῷ κτήματι Δάθεν, διαδεχθέντων δὲ ἀλλήλους κατὰ κληρονομικὴν οὕτως εἰπεῖν σειρὰν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν κυρίων των. Ὁ Γιάννης, γεννηθεὶς κατὰ τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν τοῦ κυρίου του, εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Σίρ Ὁβραὶ τὸ ὄνομα τοῦ κληρονόμου τῶν Δάθεν, εἰς ἀμοιβὴν τῶν πιστῶν ὑπηρεσιῶν τῆς οἰκογενείας Δούκετ. Τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος, ὁ Ἰωάννης διεδέχθη τὸν πατέρα του καὶ τὸν πάππον του, καὶ κατέστη ὁ ἔμπιστος μὲν, ἀλλὰ καὶ παντοπαθὴς συγχρόνως ὑπρέτης τοῦ Σίρ Ἰωάννου. Ὁ Γιάννης εἶχε παιδευθῇ ἐκ νεότητος παθητικὴν ἐντελὴς ὑπακοήν, καὶ εἰς αὐτὴν ἀπαρεγκλίτως ἐνέμενε. Ἀλλως δὲ καὶ οὐδόλως ἐδάρυνεν αὐτὸν ἡ τυφλὴ ὑπακοή· διότι, ἂν ὑπῆρχέ τις ἄνθρωπος μείζονα ἔτι φρονῶν περὶ τῆς οἰκογενείας Δάθεν ἢ αὐτὸς ὁ Σίρ Ἰωάννης, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο βεβαίως ὁ Γιάννης Δούκετ. Τὸ ὄνομα μόνον Δάθεν ἦτο δι' αὐτὸν ἔμβλημα λατρείας· καὶ πᾶς λόγος ἐξερχόμενος τῶν χειλέων τοῦ Σίρ Ἰωάννου ἦτο δι' αὐτὸν χρησμός. Ἄν ὁ βαρωνέτος παρήγγελλας αὐτῷ νὰ μεταβῇ εἰς Νίκαιαν καὶ νὰ τῷ φέρῃ οὐχὶ τὸν πρῶτον ἱατρὸν, ἀλλὰ τὸν πρῶτον τυ-

χόντα ἄνθρωπον τῆς πόλεως, ὁ Γιάννης θ' ἀνεχώρει πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς ἀνενδοιάστου ἀποφάσεως πρὸς ὑπακοήν, πιστεύων ὅτι ἐν πλήρει δικαίῳ παρήγγελλε τοῦτο ὁ Σίρ Ἰωάννης.

(Ἐπὶ συνέχεια)

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ:

Εἶνε ἐννάτη ὥρα τῆς πρωῆς καὶ ἔρχεσθε νὰ καθίσετε εἰς τὸ πρόγευμα, τὸ ὁποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποτελεῖται ἐκ τηγανητῆς γλώσσης, ἢ ὧν μετὰ χοιρομηνίου καὶ κυάθου τείου. Τὸ πρόγευμα τοῦτο εἶνε ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ πρῶτον τῶν τεσσάρων γευμάτων τῆς ἡμέρας. Ἐπὶ τῆς τραπέζης, παρὰ τὸ φαγητὸν, θὰ εὑρετε προσέτι τὰς ἐπιστολάς σας καὶ ἐφημερίδα καλῶς δεδιπλωμένην καὶ ὑγράν ἔτι ἐκ τῶν φιλημάτων τοῦ πιστηρίου, ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς ὑγρασίας τῆς πρωῆς· διότι ὁ διανομεὺς διεπέρασε τὸ φύλλον ὑπὸ τὴν θύραν ἐν ὥρᾳ καθ' ἣν αὐτὸς τε, ὁ ἀρτοπώλης καὶ ὁ γαλακτοπώλης εἶνε μόνον κύριοι τῶν ὁδῶν.

Ἡ ἐφημερίς αὕτη δύναται νὰ εἶνε οἱ «Καιροί», ἢ «Σημαία», ὁ «Τηλέγραφος», τὰ «Ἡμερήσια Νέα» ἢ καὶ ὁ «Ἐωθινὸς Ταχυδρόμος», ἐὰν ἀρέσκεσθε ἰδιαζόντως εἰς τὰς συνήθεις εἰδήσεις τῆς ἡμέρας. Ἀνοίξατε τὸ μέγα ἐκεῖνο φύλλον, καὶ ἐπιχειρήσατε ν' ἀναγνώσῃτε εἰς τὰ καθέκαστα μετὰ τῆς προσοχῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ὧν εἶνε ἄξιον.

Θέλετε εὐρεθῇ ἐνώπιον τοῦ τελειοτέρου προϊόντος καὶ παραδοξοτέρου τῆς ἀνθρωπίνης φιλοπονίας, ὅπερ συγκεφαλαιοῖ πᾶσαν πρόδον, καὶ ὅπερ εἶνε τὸ ἐξαγόμενον πάσης ἀνακαλύψεως. Δραστηριότης φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ, σιδηρόδρομοι, τηλεγράφοι, ἠλεκτρικὸν φῶς, ἀτμομηχαναὶ, βιομηχανικαὶ μέθοδοι εἰς τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς ἐντελοῦς ἐπεξεργασίας ἀχθεῖσαι, διαίσεις καὶ ἀκρίβεια τῆς ἐργασίας ἀξιοθαύμαστος, διὰ τῆς ἐφημερίδος ὡς ἐν κατόπτρῳ παριστάμενα εἰς ὑμᾶς, ὡς φωτογραφία τῆς στιγμῆς, δεικνύουσιν ὑμῖν ὁποῖος ἦτο ὁ κόσμος πρὸ 2 ἢ τριῶν ὥρων.

Συλλογίσθητε δὲ ὅτι κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐκ τῶν τριῶν ὅλων στηλῶν τῶν τηλεγραφικῶν εἰδήσεων, ἐκ τῶν πρακτικῶν τῶν κοινοβουλίων, τῶν κατεχόντων δύο σελίδας, οὐδὲ μία γραμμὴ ἦτο γεγραμμένη! Καὶ καθ' ἣν ὥραν ἀναγινώσκετε μετ' ἀδιαφόρου βλέμματος τὰς συμπεπικνωμένους ἐκεῖνας γραμμάς τῶν μικρῶν στοιχείων καὶ συγκεχυμένων, ἀλλ' εὐαναγνώστων, οἱ κάτοικοι τῆς Μαγχεστρίας, τῆς Πλυμούθης, τῆς Βοστώνης ἀναγινώσκουσιν αὐτὰς ὡς ὑμεῖς, καὶ ἐπὶ τῶν εἰδήσεων, ὅς φέρουσιν, ἔχουσιν ἤδη θεμελιωθὴ σχέδια ἐπιχειρήσεων, ἢ σχηματισθῇ ἢ καὶ καταστραφῇ περιουσίαι. Ἀντὶ μιᾶς πέννας, ἢ 10 λεπτῶν, ἀγοράζετε ὁκτὼ σελίδας, ἐκάστην ἐξ ἐνὸς τετραγωνικοῦ μέτρου, τετυπωμένας εἰς 7 ἢ 8 στήλας χαρακτῆρων λεπτῶν, ἀπεικονίζουσας

ἐν συνόλῳ πᾶσαν τὴν πολιτικὴν, οἰκονομικὴν, ἐμπορικὴν, βιομηχανικὴν, φιλολογικὴν ἱστορίαν τῆς χθὲς, οὐ μόνον τοῦ Ἀνδρίνου ἀλλὰ καὶ τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης, τῆς Πετρούπολεως, Νέας Ὑόρκης, Καλκούττας, τῶν ὁρέων τοῦ Ἀφγανιστάν, τῶν ἐρήμων τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἐν γένει παντὸς γεγονότος ἀξίου λόγου. Ἐχετε ἐνώπιόν σας ὕλην δυνάμενην νὰ σχηματίσῃ δίτομον βιβλίον, καὶ τὸ προῖόν τῆς ἐργασίας 100,000 ἀνθρώπων. Ἄν δὲ ὑπολογίσωμεν τὴν εἰς τοὺς μεταπωλητὰς ἔκπτωσιν, μόλις ἡ τιμὴ, εἰς ἣν πωλεῖται ἡ ἐφημερίς, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ χάρτου.

Ἐχετε ἐπομένως δωρεὰν τὴν ἐκτύπωσιν, πᾶν ὅ,τι μέλαν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ χάρτου. Πῶς ἐξηγεῖται τὸ μυστήριον τοῦτο; Ἀπλούστατα. Ἡ μέθοδος στηρίζεται πᾶσα ἐπὶ τῶν ἀγγελιῶν. Ἡ ἀγγελία εἶνε ἡ σπονδυλικὴ στήλη, πάντα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν συμπιπτουσι, πάντα ὑπόκεινται εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ τὰ ἄρθρα καὶ αἱ εἰδήσεις, καὶ πᾶσα πληροφορία νέα, ἥτις ἐγγράφεται εἰς τὰς ἡμέρας τῶν σελίδων εἶνε τὸ ἄρτυμα, δι' οὗ καθίσταται γευστὴ ἡ ἀγγελία, ἡ κατέχουσα τὰς ἄλλας ἡμέρας.

Παρατηρήσατε οἷαν κατέχουσι θέσιν αἱ ἀγγελίαι. Ἐν Γαλλίᾳ παραπέμπονται εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα τῆς ἐφημερίδος, ἐνίοτε ὑπερχεῖλιζουσιν εἰς τὴν τρίτην, λάθρα δὲ μόνον εἰσέρχονται εἰς τὴν χώραν τῆς δευτέρας καὶ πρώτης. Ἐν ἀγγλικῇ ὁμως ἡ ἀμερικανικῇ ἐφημερίδι ἐκτυποῦνται ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ περὶ τὸν τίτλον αὐτόν. Ἡ τετάρτη σελίς, ἡ ἐβδόμη, ἡ ὀγδόη τοῦ μεγάλου φύλλου ἀνήκει εἰς τὴν δεσποτείαν των. Οὕτω δὲ τὸ φύλλον ὁμοιάζει πρὸς ἀμύγδαλον, οὕτινος πρέπει νὰ ἀνοίξῃ τις τὸν φλοιὸν ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν πυρῆνα, τὴν κυρίως ἐφημερίδα.

Πᾶσαι αἱ ἀγγελίαι τυποῦνται δι' ὁμοίων λεπτῶν στοιχείων, ἀνευ στοιχείων παχέων καὶ τυπογραφικῶν κοσμημάτων ὅπως ἐλαύνει τὸ βλέμμα. Ἐκ πρώτης ὀψεως παριστῶσι τι συγκεχυμένον καὶ καταπληκτικόν, καὶ δικαίως ἐρωτᾷ τις εἰς τί χρησιμεύει ἐκεῖνο τὸ χάος, καὶ ἂν ὑπάρχωσιν ὄντα τόσον ἐγκαταλειμμένα ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἐπιχειρήσῃ ν' ἀναγνώσῃν ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους τὰς φρικώδεις ἐκεῖνας στήλας. Ἀναμφιδόλως ὑπάρχουσι. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἐφημερίδας, διότι τοὺς πίνακας ἐκεῖνους τῆς δημοσιότητος δὲν ἀψυθύνουσιν εἰς ἀνθρώπους τεταραγμένης διανοίας.

Αἱ ἀγγελίαι ἐκεῖναι, αἱ φαινόμεναι ἐκ πρώτης ὀψεως τόσον συγκεχυμέναι, ἀποτελοῦσι διαρκὲς εὐρετήριο, ἐν πλήρει τάξει διερρυθμισμένον. Λογικὴ κατὰτάξις καὶ πίναξ καθ' ὕλην, διευκολύνουσι τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ ἕκαστος ἀκόπως δύναται, ὅταν θέλῃ, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κατὰ τὸ

φαινόμενον ἐκεῖνον λαβύρινθον καὶ ν' ἀνεύρῃ τὴν ἀγγελίαν, ἣν ζητεῖ.

Προτάσσονται ἐν ἀρχῇ αἱ ἀγγελίαι τῶν γεννήσεων, τῶν γάμων καὶ θανάτων, ὅς ἐν Ἀγγλίᾳ εἴθισται νὰ καταχωρίζωσιν ἐν ταῖς μεγάλας ἐφημερίσιν, ἀντὶ ν' ἀποστέλλωσι ἰδιωτικὰς ἐπιστολάς. Ἐπειτα ἔρχεται ἡ agony column — ἡ στήλη τῆς ἀγωνίας — συγκεκλιμένη ἐξ ἀπελπιστικῶν προσκλήσεων, ἢ ἀγγελιῶν συμφορῶν· δι' αὐτῶν μήτηρ παρακαλεῖ τὴν κόρην τῆς ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν τῆς ἠθικῆς, σύζυγος ἐπικαλεῖται τὴν μέριμναν τοῦ ἀνδρός τῆς ὑπὲρ τῶν τέκνων, ἐνταῦθα φωνὴ ἀπορρέουσα ἐκ τῆς καρδίας πλησίον ἀπειλῆς, ἀλλαχοῦ πρόσκλησις εἰς συνέντευξιν, λέξις πρὸς ἐνθύμιον, ἀλλαχοῦ σύνθημα. Ἐνταῦθα αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες δὲν καταχωρίζουσι πᾶν ὅ,τι τοιοῦτου εἶδους ἀποστέλλεται μετὰ ἐνός σελινίου ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς· εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῶν οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἐφημερίδων ἔχουσι τὸν ὀφθαλμὸν προσεκτικόν καὶ ἀπορρίπτουσιν ἀσπλάγχχνως ὅ,τι ἤθελεν αὐτοῖς φανῇ ὑποπτον. Ἀλλὰ πρὸς πείσμα τῆς φροντίδος ταύτης ὁποῖαι παράδοξοι ἀγγελίαι δὲν διέρχονται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀναγνώστων, καὶ ὁποῖα δράματα δὲν κρύπτονται ὀπισθεν αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ παραπετάσματος!

Ἐρχονται κατόπιν αἱ ναυτικαὶ ἀγγελίαι, ἀναχωρήσεις ἀτμοπλοίων καὶ ἱστιοφόρων πλοίων διὰ Βρασιλίας, Αὐστραλίας, Ἰνδίας, ἢ Ἀκρωτήριον Καλῆς Ἐλπίδος, αἱ προκηρύξεις τῶν μεταναστευτικῶν ἐταιριῶν, αἱ ἐπίσημοι δημοσιεύσεις τῆς διοικήσεως τῶν ἀποικιῶν. Ἐπειτα αἱ ἐκθέσεις, ἢ αἱ ζητήσεις τῶν προκαταβολῶν τῶν χρηματιστικῶν ἐταιριῶν, τῶν τραπεζῶν, τῶν σιδηροδρόμων, τῶν ἱπποσιδηροδρόμων κ.τ.λ. αἱ ἀγγελίαι τῶν ξένων ἐταιριῶν τῆς ἡπείρου τῶν ἀνταγωνιζομένων, αἱ προκηρύξεις τῶν θεάτρων καὶ θεαμάτων τῶν ὀδικῶν καφενείων, τῶν ἀκροάσεων. Ταῦτα πάντα κατὰ τάξιν καταχωρίζονται ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι. Ἐν τῇ τετάρτῃ περιέχονται ἀγγελίαι αὐθις θεατρικῶν παραστάσεων ὑπὸ ἄλλον τύπον καὶ λεπτομερέστερον, χρυσοχῶν, ἀδαμαντοπωλῶν, ἱαματικῶν ὑδάτων, προϊόντων φαρμακευτικῶν, κλειδοκυβᾶλων καὶ μουσικῶν ἐν γένει ὀργάνων, σιγάρων, γαλβανοπλαστικῆς, καφέων, σοκολάτας, οἶνων καὶ ποτῶν, τροφίμων. Ἐν τῇ 7ῃ ἀγγελίαι τῶν χρηματολογικῶν συλλόγων, ἐπιπλῶν, ταπήτων, ραπτῶν, μοδιστῶν, ραπτῶν ἀσπρορρῶχων, ἀμαξοπηγῶν, ἐμπόρων φορεμάτων, ἐμπόρων χρυσοῦ καὶ τοκιστῶν. Ὡσαύτως ἀγγελίαι ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων ἀρρέων καὶ θηλέων, προσφορὰ καὶ αἰτήσεις θέσεων διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν. Βιβλίων, μουσικῆς, εἰκονογραφημένων ἐφημερίδων, ἢ εἰδικῶν κλάδου τινὸς βιομηχανικοῦ ἢ ἐπιστημονικοῦ. Εἰς τὴν 8αν τέλος στήλην ὑπάρχουσιν αἱ ἀγγελίαι τῆς πωλήσεως οἰκιῶν καὶ γαιῶν, ἐνοικιάσεις οἰκιῶν μετὰ ἢ ἀνευ ἐπιπλῶν, δημοπρα-

τον μὲν ὅτι αἱ κόραι ἄφρονον τὴν καλὴν κόμην, καλῶς κτενίζουσαι καὶ διασχίζουσαι αὐτὴν περὶ τὸ μέτωπον, νὰ ἐπισαλεύηται ἐπὶ τῶν νώτων, διὰ δὲ ταινίας περιέδεν τὰς τρίχας· δεύτερον δὲ ἀνείλκον τὰς τε ὀπισθεν καὶ τὰς κατὰ τοὺς κροτάφους τρίχας κυματοειδῶς ἄνωθεν τῶν ὠτων, προσέδεν δὲ αὐτάς ἐπὶ τῆς κορυφῆς οὕτως, ὥστε ἀπετελεῖτο καλὸς καὶ κομψὸς δεσμός, ὃν ἐκάλουν κόρυμβον· ἄνωθεν ὅμως τοῦ μετώπου ἀφείλκουν οὐχὶ πολὺ τὰς τρίχας, διότι «βραχὺ τῷ μετώπῳ μεταίχμιον» ἐνομιζέτο καλὸν καὶ εὐμορφον.

Αἱ καθ' ὃν εἴρηται τρόπον εὐθετίζουσαι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς νῆαι ἐφόρουσαν πολλάκις περὶ τὴν κεφαλὴν ταινίαν, ἥτις κατὰ μὲν τὸ μέσον ἦν πλατεία, κατὰ δὲ τὰς ἄκρας ἀπέληγεν εἰς στενόν· αὕτη δὲ ἡ ταινία, διότι ὁμοιάζετο πρὸς τὴν σφενδόνην, ἐκαλεῖτο σφενδόνη, καὶ ἦν πολλάκις ἐξ ὕλης πολυτίμου πεποιημένη, οἷον ἐκ χρυσοῦ, μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων. Τῇ σφενδόνη φαίνεται ὅτι ὁμοιάζον ἡ στιλεγγίς, ἥτις ἦν δέρμα, κατὰ Πολυδεύκην, κεχρυσωμένον, ὅπερ ἐφόρουσαν περὶ τὴν κεφαλὴν αἱ νῆαι. Τῆς εἰρημένης σφενδόνης τὰς ἄκρας προσέδεν ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς, τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐξηρητημένα λεπτά καὶ καλὰ ταινίδια περιέπλεκον περὶ τὸν κόρυμβον.

Πλὴν δὲ τῆς σφενδόνης εἶχον ἐπινοήσαι αἱ Ἑλληνίδες καὶ ἄλλα κατασκευάσματα, δι' ὧν περιέστελλον τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας, οἷον ἦτο πρῶτον μὲν τὸ δικτυωτὸν κάλυμμα, ὅπερ ἐκάλουν κεκρύφαλον· οὗτος ἐπλέκετο ἐξ ἱμάτων ἢ ἐκ χρυσῶν νημάτων. Δεύτερον δὲ τὸ ἐν εἶδει σάκκου κατασκευαζόμενον ὕφασμα, ὅπερ καὶ σάκος ἐκαλεῖτο· δι' αὐτοῦ περιέστελλον αἱ γυναῖκες ἢ πάσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἢ μόνας τὰς ὀπισθεν. Τρίτον δὲ ἡ μίτρα· αὕτη ἦν κατ' ἀρχὰς στενὴ τις ταινία, ἣν ἐφόρουσαν περὶ τὴν κεφαλὴν· ἐκ δὲ τῆς ταινίας σὺν τῷ χρόνῳ προήλθε λεπτόν τι καὶ καλὸν ὕφασμα, ὁμοιάζον πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν ἐν χρήσει μανδύλια· δι' αὐτοῦ περιέσφιγγον αἱ γυναῖκες τὴν κεφαλὴν.

Αἱ Ἑλληνίδες ἠγάπων καὶ ἄλλως νὰ εὐθετίζωσι τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας· πολὺ, λέγω, προθύμουντο δι' ἐπιτηδείας τῶν τριχῶν οὐλότητος νὰ σχηματίζωσι καλοὺς καὶ κομψοὺς βοστρύχους· εἰς ἐπίτευξιν δὲ τούτου μετεχειρίζοντο συχνὰ σιδηρὰ ὄργανα, δι' ὧν χλιανομένων ἐν μετρίᾳ φλογὶ διέπλεκον κατὰ Λουκιανὸν «βίαν τὴν τῶν ἐλίκων οὐλότητα».

Ὡς δὲ οἱ ἄνδρες ἠλείφοντο δι' ἐλαίου, ἵνα καταστήσωσι στιλπνὰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες καὶ ἔλαιον καὶ μύρον πρὸς τοῦτο μετεχειρίζοντο· ὡς δὲ παρ' ἀνδράσιν ἡ ξανθὴ θρίξ ἦν ἀγαπητή, οὕτω καὶ παρὰ γυναῖξιν ἐπιθυμητὴ ἦν ἡ ξανθὴ καὶ χρυσοειδὴς κόμη, ἥντινα μάλιστα διὰ φαρμάκων ἐζήτουν νὰ ξανθίζωσι. Καθόλου δὲ αἱ τῶν παλαιῶν γυναῖκες ἠγά-

πων τὴν καλὴν πλοκὴν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ δι' ἐλαίου καὶ μύρων ἄλειμμα αὐτῶν¹...

Η ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

Βλέπετε τοὺς δύο ὡραίους ἐκείνους οἰκίσκους τοῦ χωρίου; Πῶς ἀστράπτουν τὰ παράθυρά των καὶ πῶς τὰ κλήματα ἀναρριχῶνται ἄχρι τῆς σέλης των!

Πρὸ ἐνὸς ἔτους ὁ ἕτερος αὐτῶν ἦτον ἀκάθαρτος καὶ πτωχικὸς, ἡ δὲ οἰκοδόμοισιν αὐτοῦ ἦτον ὅσον δύνασθε νὰ φαντασθῆτε ῥυπαρά.

Μίαν ἡμέραν ἵστατο εἰς τὴν φλιάν τῆς θύρας τῆς, ἐσταυρωμένης ἔχουσα τὰς χεῖρας, βαθέως συλλογιζομένη, μολονότι ἂν παρετῆρει τις τὸ πρόσωπόν της θὰ ὑπέθετεν ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο προσεῖχεν εἰμὴ εἰς τὴν πετῆσιν τῶν χελιδόνων. Ἡ ἐσθὴς αὐτῆς ἦτο παλαιὰ καὶ κατεσχισμένη, τὰ ὑποδήματά της ἄνευ πελμάτων· τὸ μικρὸν παραπέτασμα τοῦ παραθύρου της, τὸ ἄλλοτε καινούργιον καὶ λευκὸν, εἶχε μεγάλῃ ἐν τῷ μέσῳ ὀπήν, καὶ αὕτη δὲ ἡ ἰδίᾳ ἐφαίνετο πτωχὴ καὶ ἐγκαταλελειμμένη.

Ἐνῶ ἵστατο οὕτως ἀφηρημένη, ἀκούει αἴφνης ἐλαφρὸν θόρυβον ὥσει ἔρραπτέ τις. Κύπτει καὶ βλέπει τὸν ἐμβαλωματᾶν τοῦ χωρίου, ὅστις καθήμενος πλησίον τοῦ τοίχου ἐπιδιώρθου ἐν παλαιὸν ὑπόδημα.

— Καλημέρα, κυρά, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς. Τί ὡραία ἡμέρα! Τί κυττάζετε μὲ τόση προσοχὴ ἐς τὸ δρόμο;

— Κυττάζω τὸ σπῆτι τῆς γειτόνισσάς μου!

— Τῆς γυναῖκος τοῦ Σπύρου τοῦ κηπουροῦ, τῆς Σπύραινας ὅπου λένε; Εὐμορφο σπῆτι ἀλήθεια. Πῶς δείχνει εὐτυχία!

— Ἐκεῖνη ἦταν πάντα τυχερὴ, εἶπεν ἡ Ἀνθοῦλα, καὶ ὁ ἄνδρας της φέρνεται πάντα μὲ καλὸν τρόπον.

— Πρῶτα κι' ἀρχή, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, καὶ οἱ δύο τους εἶνε καλὸ ἀνδρόγυνον. Σὲ παρακαλῶ, κυρά, δουλειὰ δὲν ἔχεις, δός μου τὸ σουβλί μου· νὰ το ἐκεῖ, κοντὰ ἐς τὰ πόδια σου.

— Ἐ, κ' ἐπειτα; ἐπανέλαβεν ἡ Ἀνθοῦλα, ἀφ' οὗ ἔλαβε μετ' ἀναστεναγμοῦ τὸ σουβλίον, δὲν λέγω πῶς δὲν εἶνε καλὸ ἀνδρόγυνον, ἀλλ' ὁ ἰδικός μου ὁ γάμος ἐβγήκε σὲ κακὸ, κ' ἐκείνης σὲ καλόν· ὥστε κύτταξε πόσον εὐτυχισμένη εἶνε. Ὅταν συλλογισθῶ πῶς πανδρευθήκαμε τὴν ἰδίαν μέρα καὶ πῶς σήμερα δὲν ἔχω τίποτε, καὶ ἐκεῖνη ἔχει δύο γελᾶδες καὶ πέντε γίδια...

— Καὶ κάμποσο λινάρι ποῦκλωσε τὸν χεῖμῶνα, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, κ' ἕνα κυριακάτικο φόρεμα, πράσινο, καλλιτερο δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ, καὶ καθὼς ποῦ ξέρω, μία ὡραία μεταξωτὴ ποδιά, ἕνα γελέκο τοῦ ἀνδρός της, μὲ τρεῖς σειραὶς κουμπιὰ ἀπὸ γυαλὶ γαλάζιο, κ' ἕνα κομ-

μάτι λαρδί ἐς τὴν γωνιά καὶ δλάκεραις πλεξούδαῖς κρομμύδια.

— Ὡ! εἶνε τυχερὴ γυναῖκα! ἐφώναξεν ἡ Ἀνθοῦλα.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, κ' ἕνα δίσκο τοῦ γλυκοῦ, ποῦνε ζωγραφισμένος ὁ Δαυνὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεονταριῶν, κ' ἕνα παχουλὰκι μικρὸ ἐς τὴν κούνια.

— Ὡ! ὅσο γ' αὐτὸ δὲν τῆς ζηλεύω τίποτε· ἔχω ἕνα σωρὸ παιδιὰ.

— Καὶ ὁ ἄνδρας σου, κυρά, δὲν εἶνε ἐς τὴν δουλιὰ του;

— Ὁχι, εἶνε ἐς τὸ καπηλειόν.

— Μὰ πῶς αὐτό; ἐκεῖνος πρῶτα δὲν τό βαζε ἐς τὸ στόμα του. Μήπως καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ βρῇ δουλειὰ;

— Ὁ μάστοράς του τὸν ἐδιώξε, γιατί ἦταν, λέγει, κουρελιάρης.

— Τί μοῦ λές! Εὐλογεῖς δὲν ἦταν; Λοιπὸν ὅπου λές, καθὼς σοῦ λεγα, ὁ γείτονάς σας ἀπ' ἀντίκρου τραβᾷ ζωὴ χαρισάμενη. Μὰ δὲν μοῦ φαίνεται παράξενο. Τὸ κάτω, κάτω, ἐγὼ δὲν ἀνακατεύομαι στὰ ξένα μυστικά. Ἐμποροῦσα νὰ σοῦ πῶ... μὰ ἔχω δουλειὰ, καὶ θὰ πηγαίνω.

— Ὡσὰν τί ἔμποροῦσες νὰ μοῦ πῆς; ὦ πές το, σὲ παρακαλῶ, πές μου, γιατί δὲν σοῦ φαίνεται παράξενο πῶς ἐκεῖνη περνᾷ εὐτυχισμένα;

— Καλὰ, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, δὲν εἶνε δική μου δουλειὰ, ξεύρεις· μὰ καθὼς σοῦ ἔλεγα τώρα, δὲν μοῦ φαίνεται παράξενο νὰ βλέπω εὐτυχισμένους τοὺς ἀνθρώπους ὅπου ἔχουν μία δούλα, καὶ δούλα ἀκούραστη μάλιστα, ποῦ τοὺς βοηθεῖ πάντα.

— Δούλα! ἡ γειτόνισσά μου ἔχει δούλα! Τότε δὲν παραξενεύομαι ποῦ βλέπω τὸ σπῆτι της θεοπάστρικο· μὰ γὰρ δὲν τὴν εἶδα ποτὲ αὐτὴν τὴ δούλα. Θὰ ἔχῃς λάθος, θαρρῶ· κ' ἐπειτα πῶς ἔμπορεῖ νὰ τὴν πληρῶνῃ;

— Ἐχει μιά δούλα σοῦ λέγω, μιά δούλα μ' ἕνα μάτι, μὰ μνησιότικο δὲν τῆς δίνει, σ' αὐτὸ εἶμαι βέβαιος... Καλὸ βράδυ, κυρά, πρέπει νὰ πάγω.

— Στάσου, στάσου μιά στιγμὴ· ποῦ τὴν ἔχει τὴν δούλα;

— Ὡ! δὲν ξέρω.

— Καὶ τί τῆς κάνει ἡ δούλα;

— Τί τῆς κάνει; χιλιαὶς δουλιὰς. Σ' αὐτὴν θαρρῶ πῶς χρωστᾷ τὴν εὐτυχίαν της. Καθὼς ἡξέρω γὰρ, ποτὲ δὲν βαρύνεται τὴν δουλειὰ, καὶ ἔχει σὲ μεγάλην τάξι τὰ φορέματα τοῦ Σπύρου καὶ τῆς Σπύραινας, καὶ τὰ φορέματα τοῦ μωροῦ των.

— Παναγία μου! εἶπεν ἡ Ἀνθοῦλα συνάπτουσα τὰς χεῖρας, εἶνε πολὺ τυχερὴ γυναῖκα, ἐγὼ πάντα τὸ ἔλεγα. Φροντίζει πολὺ νὰ μὴ μ' ἀφήσῃ νὰ ἰδῶ ποτὲ τὴ δούλα της. Τί δούλα ἄραγε νὰ εἶνε, καὶ πῶς ἔμεινε μ' ἕνα μάτι;

— Εἶνε οἰκογενειακὸ της, εἶπεν ὁ ἐμβαλωμα-

τᾶς· ὅλαις ἔτσι εἶνε, ἡ καθεμία μ' ἕνα μάτι, μὰ ἕνα μάτι ποῦ ἀξίζει γιὰ δεκατέσσαρα, κ' ἡ δούλα τῆς Σπύραινας ἔχει τέσσαραις ἐξαδέλφαις στραβαῖς, θεόστραβαῖς, ὅπου ἔρχονται καὶ τὴν βρίσκουν καμμιά φορά. Ἐγὼ ποῦ σοῦ μιλῶ ταῖς εἶδα κυρά, κ' ἔτσι λοιπὸν ἡ Σπύραινα κερδίζει κάμποσα. Ἐκεῖναις δουλεύουν γ' αὐτὴν, καὶ μ' ὅσα βγάνει ἀπὸ τὴν δουλειὰ των, ἀγοράζει ὅλα αὐτὰ τὰ ὡραῖα πράγματα.

— Καὶ ὅσο συλλογίζομαι, εἶπεν ἡ Ἀνθοῦλα, πῶς δὲν ἔχω ψυχὴ ἐστὶν κόσμον νὰ μὲ βοηθήσῃ σὲ τίποτε, μ' ἔρχεται νὰ σκάσω! καὶ μὲ τὴν ποδιάν της ἐσπόγγισε τὰ δάκρυά της.

Ὁ ἐμβαλωματᾶς τὴν ἠτένιζεν ἀσκαρδαμυκτεῖ.

— Βέβαια, εἶπεν· εἰσθε ἀξιολύπητοι, καὶ ἂν δὲν ἤμουν τόσο βιαστικός...

— Ὡ! λέγε μου, λέγε μου, σὲ παρακαλῶ, ἡθελα νὰ μοῦ πῆς πῶς ἔμπορεῖς νὰ μὲ βοηθήσῃς. Ἄν δὲν ἔχω λάθος, ἀγαπᾷς πολὺ ταῖς μυζήθραις καὶ τὸ ξυνόγαλο. Ἄν ἤθελες τώρα νὰ μὲ βοηθήσῃς, νὰ ἦσαι βέβαιος πῶς θάχῃς κάθε βράδυ τὰ ὡραιότερα τυριά τοῦ κόσμου.

— Ἄ! μὰ ξέρεις, σὰν ἐμένα ἄνθρωπος εἶνε πολὺ παράξενος ἐστὶν καθαριότητα, κυρά, καὶ τὸ σπῆτι σας δὲν ἔμπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς πῶς εἶνε καθαρὸ, μὴ πρὸς κακοφανισμόν σου.

Ἡ Ἀνθοῦλα ἔγινε κατακόκκινη.

— Τέλος πάντων, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, ἴσως ἔμπορέσω νὰ σοῦ εὐρῶ μία δούλα μὲ ἕνα μάτι, ὥσὰν τῆς γειτόνισσας, μὰ πρέπει νὰ γυρίσω πολλὰς ἡμέρας καὶ θυμῆσου καλὰ, κυρά, πῶς μοῦ ταξέες μυζήθραις.

— Ναί, καὶ λίγο ἀφρόγαλον, ἐπανέλαβεν ἡ Ἀνθοῦλα καταχαρούμενη.

Ὁ ἐμβαλωματᾶς θέσας ἐντὸς τῆς βυρσίνης του ποδιᾶς τὰ ἐργαλεῖά του ἀνεχώρησε.

Τοιαύτην χαρὰν ἠσθάνετο ἡ Ἀνθοῦλα ὥς καθ' ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἐκλείσε μάτι. Ὁ σύζυγός της μόλις ἐγνώρισε τὴν οἰκίαν ἀπὸ τὴν μεγάλην καθαριότητα· τὴν νύκτα ἐκαθάρισε παντοῦ ἡ Ἀνθοῦλα.

Τὴν ἐπαύριον ἀπὸ τὴν αὐγὴν ἐκάθησεν εἰς τὸ παράθυρον ἡ Ἀνθοῦλα, καὶ παρετῆρει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γειτόνισσας μήπως κατορθώσῃ νὰ ἴδῃ τὴν μονόφθαλμον ὑπηρέτριαν. Ἀλλὰ δὲν εἶδε τίποτε· μόνον τὴν γειτόνισσάν της, τὴν Σπύραινα, εἶδε κρατοῦσαν τὸ τέκνον της ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ ἐργαζομένην.

Ἡρξισεν ἡδὴ ν' ἀνυπομονῇ, ὅτε ἤκουσεν ἐξωθεν τὴν φωνὴν τοῦ ἐμβαλωματᾶ, καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν θύραν φωνάζουσα:

— Ἐμβα μέσα, σὲ παρακαλῶ, καὶ κύττα μιά τὸ σπῆτι μου.

— Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς ἀφ' οὗ περιήγαγε κύκλῳ τὰ βλέμματά του, ἔγινεν ἀγνώριστο· τώρα ἔμπορεῖ ὁ ἥλιος νὰ στράφῃ μὲς ἀπὸ τὰ παράθυρα.

— 'Αμ' ἡ δούλα μὲ τὸ ἕνα μάτι; θά θυμασαι πῶς δὲν ἔμπορῶ νὰ τῆς δίνω μνηστῆρ' εὐρήκες καμμιά νὰ θέλῃ νὰ ἔλθῃ;

— 'Ω! Τὴν ἔφερα καὶ μαζὶ μου.

— Τὴν ἔφερες μαζὶ σου! μὰ δὲν βλέπω καμμιά ἐδῶ.

— 'Ορίστε, ἰδέτε τὴν ἐδῶ! εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς. Θὰ τὸ πιστεύσητε; ἡ δούλα μ' ἕνα μάτι ἦτο . . . μία βελόνη.

ΚΥΚΝΕΙΟΝ ΑΣΜΑ

'Αφ' οὗ εἰς τὰς ἀρετὰς, ὅσαι καθιστῶσι τὸν καθ' ἡμᾶς κύκνον βασιλέα τῶν ἐνύδρων πτηνῶν, ἦτοι τὴν χάριν, τὸ κάλλος, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀνδρίαν, οἱ ἀρχαῖοι ἐπρόσθετον καὶ τὸ θέλγητρον φωνῆς ἐναρμονίου καὶ μελαγχολικῆς, ἐννοεῖ τις εὐκόλως διατὶ ὁ κύκνος ἦτο τὸ ἱερὸν πτηνὸν τοῦ 'Απόλλωνος, διατὶ ἦτο προσφιλεὶς εἰς τὴν 'Αφροδίτην, καὶ διατὶ ἐξεμαύλισε τὴν Ἀθήναν. Καὶ οἱ νεώτεροι παρέλαβον τὸν κύκνον, ὁποῖον παρέδωκεν αὐτὸν ἡ ἀρχαιοφάνης ὡς φράσιν καὶ ὡς σύμβολον, ἀν καὶ κάλλιστα γνωρίζομεν, ὅτι ὁ κύκνος δὲν ἔψαλλε. Οἱ νεώτεροι ποιεῖται λαλοῦσι περὶ τῶν πτηνῶν τοῦ Μαιάνδρου, ὡς ἐὰν τὰ εἶχαν ἀκούσῃ, ἀπεκάλεσαν τὸν Πίνδαρον κύκνον τῆς Δίρκης, τὸν Οὐγγίλιον κύκνον τῆς Μαντούρας, καὶ τὸν Φενελῶνα κύκνον τοῦ Καμεράκου. Ἡ δὲ τελευταία αὕτη παρομοίωσις εἶνε ἡ πλέον σύμφωνος πρὸς τὰς ἰδέας τῶν νεωτέρων· διότι ἐπωνυμάσθη κύκνος ὁ Φενελῶν ὅχι διὰ τὸ ἄσμα του, ἀλλὰ διὰ τὴν ψυχὴν του, λευκὴν καὶ ἄσπιδον ὡς τὸ περίβλημα τοῦ κύκνου. Ὅπως ὁ κύκνος, οὕτω καὶ ὁ Φενελῶν εἶχεν ὅλα «τὰ προσόντα, ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς ἰδρύσιν κράτους εἰρηνικοῦ, τὸ μεγαθύμον μεγαλεῖον, καὶ τὸ πρᾶον καὶ προσήνεον». Ἐπειτα ὁ κύκνος δὲν ἔχει παρὰ ἕνα καὶ μόνον ἐχθρὸν, ὅπως καὶ ὁ Φενελῶν εἶχεν ἕνα μόνον ἀντίπαλον. Ἦτο δ' ἄλλως φυσικὸν ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὸν ἀετὸν τῶν Μέλδων ὁ κύκνος τοῦ Καμεράκου.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων περὶ τοῦ κύκνου παραδόσεων, ὅτι πρὸ πάντων παρελήθη εἰς τὴν ποιητικὴν γλῶσσαν τῶν νεωτέρων, εἶνε τὸ κύκνειον ἄσμα, ἦτοι τὸ μελωδικώτατον καὶ λιγυρώτατον πάντων ἄσμα, ὅπερ ὁ κύκνος συνεκχέει μετὰ τῆς τελευταίας αὐτοῦ πνοῆς.

Ὁ Πλίνιος, καὶ ἅπαντες οἱ μετ' αὐτὸν σοφοί, διεμαρτυρήσαντες μεγάλην τῇ φωνῇ κατὰ τῆς πλάνης ταύτης, κατὰ τοῦ ψεύδους. Εἶπαν καὶ ἐπαυεῖπαν, ὅτι ὁ κύκνος δὲν εἶνε πτηνὸν ὠδικόν, ὅτι ἐξ ἐναντίας ἡ φωνὴ του εἶνε τραχεῖα καὶ ὑπόκωφος, ἀλλ' οὐδεὶς ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ. Νὰ ψάλλῃ τις τὸν τελευταῖόν του ἀποχαιρετισμὸν, νὰ χαιρετήσῃ τὸν θάνατον μὲ τὸ ὑψηλότερον μέλος, ἡ ἰδέα αὕτη ἐπρωποποιήθη εἰς τὸ πτηνόν, ὅπερ ἔχει ὅλας τὰς εὐγενεῖς καὶ προσήνεας χάριτας, ἐκ τούτου δὲ συναπετελέσθη πλάσμα ποιητικὸν ὡ-

ραιότατον, τὸ ὁποῖον ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν ποιήσιν.

«Ὡς ψάλλομεν, ἀφ' οὗ οἱ δάκτυλοί μου εὐρίσκονται ἀκόμῃ ἐπὶ τῆς λύρας, λέγει ὁ Λαμαρτίνος, ὡς ψάλλομεν, ἀφ' οὗ, ἐν ᾧ εὐρίσκομαι εἰς τὸ σύνορον ἄλλου κόσμου, ὁ θάνατος ἐμπνέει εἰς ἐμὲ, ὡς εἰς τὸν κύκνον, μελωδικὴν κραυγὴν. Οἰωνὸς οὗτος αἴσιος διδόμενος ἀπὸ τὸ πνεῦμά μου: ἐὰν ἡ ψυχὴ ἡμῶν δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ ἔρως καὶ ἀρμονία, ὡς γείνη θεῖον ἄσμα ὁ ἀποχαιρετισμὸς τῆς. Ἡ λύρα θραυομένη ῥίπτει ἤχον ὑψηλότερον· ὁ λύχνος σβεννύμενος ἀναζωογονεῖται διὰ μιᾶς, καὶ πρὶν σβεσθῇ ἐντελῶς, ῥίπτει λάμψιν καθαροτέραν. Ὁ κύκνος ἀτενίζει πρὸς τὸν οὐρανὸν κατὰ τὴν τελευταίαν του στιγμὴν· μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος, ῥίπτων τὸ βλέμμα του πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀριθμεῖ τὰς ἡμέρας του διὰ νὰ τὰς κλαύσῃ».

Τὸ κύκνειον ἄσμα προσεβλήθη σκληρότατα ἀπὸ τοὺς ἄγαν θρασυτάτας τῆς ἀληθείας. «Δὲν ἠξεύρω, λέγει εἰς ἐξ αὐτῶν, ποῦ στηριζόμενοι οἱ ποιηταί, ἀρχαῖοί τε καὶ νεώτεροι, συγκρίνουσι τὴν μετρικὴν ἀρμονίαν ἢ τὸν ῥυθμὸν μὲ τὸ ἄσμα τοῦ κύκνου. Οὐδεμία ἀναλογία ὑπάρχει μετὰ τῶν δύο τούτων πραγμάτων. Τὸ ἄσμα τοῦ κύκνου οὐ μόνον μελωδικὸν δὲν εἶνε, ἀλλὰ καὶ πολὺ δυσάρεστον, εἶνε ὅλως στρυφνὸν καὶ ὁμοίον πρὸς τὴν ἀηδὴ φωνὴν τοῦ χηνός. Τὸ ἐπικρατοῦν σήμερον πνεῦμα τῆς ἀκριθείας, ὅπερ, καλῶς ὀρίζομενον, εἶνε αὐτὸ τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα, ἔπρεπε ν' ἀποκλείσῃ ἀπὸ τὴν ποιήσιν πᾶσαν παρομοίωσιν ἀντιμαχομένην πρὸς τὴν ἀλήθειαν».

Ὁ Βυρῶν, ὅστις γνωρίζει καὶ αὐτὸς, ὅτι ὁ κύκνος δὲν ψάλλει, εἶνε πολὺ ὀλιγώτερον αὐστηρὸς. «Ὡς ποιητὴς καὶ ὡς μέγας συγγραφεὺς εἶνε ἐπεικὴς πρὸς τὰς πλάνας ὅσαι θέλγουσιν. «Οἱ ἀρχαῖοι, λέγει, δὲν φθάνει ὅτι μετέβαλον τὸν κύκνον εἰς ψάλλον θαυμασίον, ἀλλ' εἶπαν καὶ ὅτι, μετὰ τῶν ὄντων, εἰς ἃ ἐμπνέει φρίκην τὸ θέαμα τῆς καταστροφῆς τῆς ἰδίας τῶν ὑπάρξεως, μόνος ὁ κύκνος ψάλλει καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τελευταίαν τῆς ἀγωνίας του στιγμὴν, καὶ δι' ἐναρμονίαν τόνων προανακρούει τὸν τελευταῖόν του στεναγμὸν. Πρὶν ἀκόμῃ ἐκπνεύσῃ, ἔλεξαν, ἀποχαιρετῶν μετὰ θλίψεως καὶ συγκινήσεως τὴν ζωὴν, ἐκχέει τοὺς φθόγγους τούτους, τοὺς τόσον γλυκεῖς καὶ περιπαθεῖς, οἵτινες, ὅμοιοι πρὸς τὸ ἐλαφρὸν καὶ ὀδυνηρὸν ψιθύρισμα φωνῆς ταπεινῆς, θρηνηδὸν καὶ πενθήμιον, συναποτελοῦσι τὸ ἐπικηδεῖον τοῦ ἄσμα. Τὸ ἄσμα τοῦτο ἠκούετο τὴν αὐγὴν, ἐν μέσῳ τῆς γαλήνης καὶ νηνεμίας· πολλοὶ μάλιστα εἶδαν καὶ κύκνους ἐκπνεόντας ἐν πλήρει μελωδίᾳ καὶ ψάλλοντας τὸν ἐπικηδεῖον τῶν ὕμνων. Οὐδὲν ἄλλο πλάσμα τῆς φυσικῆς ἱστορίας, οὐδεὶς ἄλλος μῦθος τῶν ἀρχαίων ἐπανελήθη, ἐσχατολογία, ἐπιστύβησις καὶ διεδόθη πλειότερον. Ὁ μῦθος οὗτος κατέλαβε τὴν ζωὴν καὶ εὐαίσθητον φαντασίαν τῶν Ἑλλήνων. Οἱ ποιη-

ταί, οἱ ῥήτορες, καὶ αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος, ἀπεδέχθησαν ὡς ἀλήθειαν τὸν μῦθον τοῦτον, ὅστις ἦτο τόσον ὠραῖος, ὥστε οὐδεὶς ἠθέλησε ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ αὐτοῦ. Ὡς εἰμῆθα συγγνώμονες πρὸς τοὺς μύθους τῶν, οἵτινες ἦσαν τόσον ἐράσμιοι καὶ περιπαθεῖς· οἱ μῦθοι οὗτοι ἦσαν ἀντάξιοι πολλῶν ἀληθειῶν ξηρῶν καὶ ἀγόνων, ἦσαν ἐμβλήματα προσφιλῆ εἰς εὐαισθητοὺς ψυχάς. Ναι, οἱ κύκνοι δὲν ψάλλουσι ποσὶς τὸν θάνατόν των, ἀλλὰ πάντοτε, ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ ὑστάτου ἀναπτέρωματος, τῆς ἐσχάτης ἀναλαμβάνουσης μεγάλου τινὸς καὶ δαιμονίου πνεύματος ἐτοιμοθανάτου, θέλομεν ἀναφέρει τὴν περιπαθὴ καὶ ὠραίαν ταύτην ἔκφρασιν: «Εἴτε τὸ κύκνειον ἄσμα!»

Ω.

ΑΙ ΠΛΕΚΤΑΙ ΚΝΗΜΙΔΕΣ

Οὐ μόνον μαχαίρια, περόνια καὶ κοχλιάρια, ἀλλὰ καὶ αἱ πλεκταὶ κνημίδες, αἱ κοινῶς λεγόμεναι κάλτσαι, ἔχουσι τὴν ἱστορίαν των ὑπὸ ἡθικὴν, ἐκπολιτευτικὴν καὶ καλλιλογικὴν ἔποψιν, εἰκότως δὲ νομίζονται σφυγμόμετρον προόδου καὶ ἡμερώσεως. Αἱ πλεκταὶ κνημίδες, τὸ παντὶ εὐῆγμένῳ ἀνθρώπῳ νῦν ἀπαραίτητον τοῦτο ἔνδυμα, εἶνε τέκνον τῶν νεωτέρων χρόνων, διετέλεσε δὲ πάντῃ ἄγνωστον ἐν ὅλῃ τῇ κλασικῇ ἀρχαίᾳ καὶ ἐπὶ πλεῖστον τοῦ μεσαιῶνος. Διὰ τὸ θερμὸν τοῦ κλίματος οἱ Ἕλληνες οὐτε βραχιῶν χρεῖαν εἶχον, οὐτε κνημίδων. Αἱ Ἀσκαίνας ἰδίως ἐκαλοῦντο φαινομηρίδες, ἦσαν ἄζωστοι καὶ ἀχίτωνες, εἶχον δὲ μόνον ἱμάτιον πεπορημένον ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὤμων. Ἀληθεύει μὲν, ὅτι συνήθη πολλοῦ τῆς Ἑλλάδος ἦσαν κρηπίδες, ἐμβάδες, ἀμυκλίδες, ὑποδήματα, σανδάλια, λευκὰ ὑποδήματα, οὐχὶ ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους ἐρμηνεύθῃ «μαῖλλον ἐταιρικά» κ.λ. ἀλλ' ἐξ ἴσου ἀληθεύει, ὅτι ἐν τῷ οἴκῳ καθόλου, παρὰ πότον, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες ἦσαν γυμνόποδες καὶ ἀνυπόδητοι, προήγαγον δὲ διὰ τὸ εὐκίνητον εἰς ἀκρότητα τοὺς ἐν ταῖς πανηγύρεσι καὶ τελεταῖς χοροὺς καὶ ἔδσαν ἀφορμὴν τοῖς μὲν ποιηταῖς νὰ καλῶσι καὶ τὰς θεάνας ἀργυροπέζας καὶ καλλισφύρους, τοῖς δὲ πλάσταις καὶ ζωγράφοις νὰ ἀπεικάζωσι τὴν θαυμασίαν τοῦ ποδὸς κατασκευὴν μετὰ τῆς αὐτῆς τελειότητος, μετ' ἧς καὶ πρόσωπα θνητῶν καὶ ἀθανάτων. Ἐστὶ τῶν κνημίδων ὁμολογεῖται ἡ τῶν ὑπερβορέων πατρίς, ἡ ψυχροτάτη Γερμανία· ἀληθινὴ δὲ μήτηρ αὐτῶν μακρὴν βραχίον, ἀπὸ τῆς ὁσφύος καθῆκον μέχρις ἄκρων τῶν δακτύλων τοῦ ποδὸς, καλούμενον μὲν ἄλλως αἱ σκελεταὶ καὶ οἱ θύλακοι, παρεμφερὲς δ' ὃν ὁπωσοῦν πρὸς τὰς τῶν Γαλατῶν βράκας καὶ τὰς ἀναξυρίδας τῶν Περσῶν. Ὅτι αἱ σκελεταὶ ἦσαν ἴδιον ἱμάτιον τῶν ἀρχαιοτάτων Γερμανῶν, μαρτυροῦσιν αἱ ὀνομασίαι αὐτῶν Beinkleider (περισκελία) καὶ Hose, ἐξ οὗ παρήχθη τὸ γαλλικὸν chausse. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἐλθόντες εἰς

ἐπαφὴν πρὸς τοὺς Γερμανοὺς, δὲν τοὺς ἐμιμήθησαν κατὰ τὸν ἱματισμὸν· διαφερόντως δὲ ἀπεστράφησαν τὰς σκελετάς ἐκείνων, καὶ τὰς διέσωσαν ἐν τοῖς μνημείοις των ὡς σύμβολον βαρβαρότητας· τούτου ἕνεκα ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ Τραϊανοῦ καὶ τῶν Ἀντωνίνων οἱ ἀδάμαστοι ξυνοτρόχες Γερμανοὶ παρίστανται φοροῦντες σκελετάς. Κατ' ἀρχὰς αἱ σκελεταὶ κατεσκευάζοντο εὐρύταται· κατὰ τὴν λήξιν τοῦ μεσαιῶνος ἐστενούντο βαθυμηδόν, ἄχρις οὗ τελευταῖον ἐκάλυπτον ὡς ἐν μόνον ἱμάτιον, πόδας, κνήμας καὶ μηρούς. Παρερχόμενοι ἐν σιγῇ τὰς διαφόρους ἀλλοιώσεις, ὡς ἐπήνεγκεν ὁ τύρκνος συρμός, μνημονεύομεν τῆς ἐσχάτης, καθ' ἣν, μεσοῦντος τοῦ ἐκκαιδεκάτου αἰῶνος, αἱ σκελεταὶ ἦσαν ἀπὸ τῶν γονάτων πρὸς μὲν τὰ ἄνω εὐρεῖαι, πολὺπτυχοι, κολπωταὶ ὡς αἱ παρὰ τοῖς ναυτιλλομένοις τῶν Ἑλλήνων, πρὸς δὲ τὰ κάτω στενώταται ὡς αἱ τῶν Δαλματῶν. Τοιαύτη στολὴ ἀπέβη ὀχληρὰ τοῖς στρατιώταις, οἵτινες ἐν ταῖς στρατείαις μάλιστα δυσκόλως ἐνεδύνοντο αὐτὴν καὶ ἐξεδύνοντο, δυσκολώτερον δὲ συνέρραπτον τὰ ἐν αὐτῇ ῥάκη. Οἱ Γερμανοὶ μισθοφόροι καὶ γογγύζοντες οὐδὲν ὠφέλουν· ἀπηλλάγησαν ὅμως τοῦ ἀπεχθοῦς ἱματισμοῦ διὰ τοῦ ἐξῆς τυχαίου συμπτώματος. Πολλοὶ μαχηταί, τραυματισθέντες τοὺς πόδας ἐν πολέμῳ, ἐπασχον δεινῶς, διότι, ἐξογκωθέντος λίαν τοῦ ποδὸς, αἱ στεναὶ κνημίδες ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀφαιρηθῶσιν. Ὁ χειρουργὸς, ἀρπάσας ψαλίδας, περιέκοψεν ὀλίγον τι κάτωθεν τοῦ γόνυτος τὰς σκελετάς, οὕτω δὲ ἐξ αὐτομάτου σχεδὸν προήλθον εἰς φῶς αἱ κυρίως ἀναξυρίδες, haut-de chausse, καὶ αἱ κνημίδες, bas de chausse, καὶ ἀπλῶς bas. Ἐντὸς βραχέος χρόνου ὁ χωρισμὸς τῶν κνημίδων ἀπὸ τῶν ἀναξυρίδων διεδόθη ἀπὸ Γερμανίας ἐφ' ἧς ἔπασαν τὴν μέσσην καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, πλὴν τῆς Ἰσπανίας, ἐνθα ἕως τῆς σήμερον πολλοὶ τῶν κατ' ἀγροὺς διετήρησαν τὸν παλαιότερον συρμόν. Αἱ κνημίδες τὸ πρῶτον κατεσκευάζοντο ἀπανταχοῦ μὲν ἐξ ἐρίου ἢ βάλυκος, ἐν Γαλλίᾳ δὲ καὶ ἐκ μεταξῆς περὶ τὴν λήξιν τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος. Ὅσοι τῶν Γάλλων ἠγόραζον νέας κνημίδας μεταξωτάς παρεκάλουν τὰς ἐρωμένας των νὰ τὰς φορέσωσιν αὐταὶ πρῶται ὀκταήμερον ἢ δεκαπενθήμερον ἕνα τὰς «ἀγιάσας» διὰ τῆς ἀγάπης των. Ὁ τῆς φιλαρεσκείας πειρασμὸς ἠνάγκασε καὶ τὰς γυναῖκας ἀπάσας ὑστερον νὰ φορῶσι κνημίδας ἐκ μεταξῆς κεχρωματισμένης (filet de Florence)· ἄξιον δὲ σημειώσεως φαίνεται, ὅτι, ἐν ᾧ καὶ τότε ἦτο κοινοτάτη ἡ τέχνη τῆς χηλεύσεως ἦτοι πλοκῆς, αἱ κνημίδες ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἐπλέκοντο, ἀλλὰ συνερράπτοντο πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως, ἀριστοὶ δὲ τεχνίται ὑπελαμβάνοντο οἱ ταύτας ἀπεργάζομενοι καλὰς τε καὶ περιμέτρους καὶ συνδιατεθειμένας τῷ τύπῳ τῶν μελῶν (proprement et mignonement)· ἐντεῦθεν ἡ φράσις «τοῦ ταιριάζει θαυμασίαν» ἐλέγετο γαλλιστὶ «cela lui va com-

me un bas de soie». Αυτότελῃ ὑπαρξίν ἔλαβον αἱ κνημίδες τῷ 1589, ὅτε ὁ Γουλιέλμος Α' ἐν Καμβρίγῃ ἐφεῦρε τὴν οἰκίαν μηχανήν, καταστήσας περιττὴν μὲν τὴν διὰ χειρῶν ἐργασίαν, εὐνοτέραν δὲ τὴν κτήσιν αὐτῶν.

ΜΙΑ ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΕΛΑΚΡΟΑ

Ἐσχάτως ἐπωλήθη ἐν Παρίσις ὥραία εἰκὼν τοῦ διασήμεου ζωγράφου Δελακροά ἀντὶ 85,000 φράγκων. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ «Ἐφημερίς τῆς Γαλλίας» ἐδημοσίευσεν τὸ ἐπόμενον συγκινητικὸν ἀνέκδοτον ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου τοῦ ἐνδόξου καλλιτέχνη. Ὁ Δελακροά εἶχε τελειώσει τὸν λαμπρὸν πίνακα, τὸν παριστῶντα τὸν *Δάντην καὶ Βιργίλιον*, ἵνα δὲ πέμψῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐτησίαν ἐκθεσὶν ἐχρειάζετο πλαίσιον, ἀλλὰ τὰ χρήματα ἔλειπον. Τοῦτο ὁμῶς δὲν τὸν ἀπέτρεψε τοῦ σχεδίου του, διότι κατεσκεύασεν ὁ ἴδιος τὸ ἀπαιτούμενον πλαίσιον διὰ τεσσάρων ἀπλῶν σανίδων, ἃς ἤλειψε διὰ ψαρόκολλας, ἐφ' ἧς ἔριψε κατόπιν ὀλίγην χρυσὴν ἄμμον ἐκ τῆς συνειθιζομένης πρὸς στέγνωσιν τῶν ὑγρῶν γραμμῶν, καὶ ἔδωκεν οὕτω εἰς τὸ πλαίσιον τὸ χρῶμα ἐπιχρυσώσεως. Οὕτω διευθετήσας τὴν εἰκὼνα ἀπέστειλεν αὐτὴν εἰς τὸ Λοῦβρον, ἐνθα ἐγίνετο ἡ ἐκθεσις.

Ἐλθούσης τῆς ὥριστης ἡμέρας ὁ Εὐγένειος Δελακροά ἦτο ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὸ Λοῦβρον, τοῦ ὁποῦ διὰ τρέχει ἐν πυρετώδει συγκινήσει πάσας τὰς αἰθούσας. Ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ πνευστιῶν καὶ ἀπελπισ καταπίπτει ἐξηγνητὴν ἐπὶ τινος θραυρίου. Ἐτελείωσεν ἡ εἰκὼν τοῦ ἐθεωρήθη ἀναξίαν νὰ ἐκτεθῇ καὶ τὴν ἡρνήθησαν. Αἶφνης αἰσθάνεται χεῖρα τιθεμένην ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου του.

— Κύριε Δελακροά...

Ὁ ζωγράφος ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν ἥτο εἰς τῶν φυλάκων τοῦ Μουσείου, ὅστις τὸν ἐγνώριζεν, ἰδὼν αὐτὸν ἐκαποντάκις νὰ σπουδάζῃ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν.

— Καλημέρα, φίλε μου, εἶπε θλιβερώς ὁ Δελακροά.

— Δὲν φαίνεσθε καθόλου εὐχαριστημένος.

— Οὕτε ἀφορμὴν ἔχω νὰ εἶμαι.

— Εἴσθε δύσκολος;

— Πῶς εἶμαι δύσκολος;

— Καὶ ἡ πρώτη ἀπὸ ὅλας ἂν ἦτο ἡ εἰκὼν σας...

— Αἱ; τί σημαίνουν αὐτά;

— Ἡ τετράγωνος αἰθούσα...

— Τί εἶνε εἰς τὴν τετράγωνον αἰθούσαν;

— Εἶνε ἡ εἰκὼν σας.

— Ἡ εἰκὼν μου... εἰς τὴν τετράγωνον αἰθούσαν;

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος τὴν ἐκρέμασα... Ἐλθετε νὰ τὴν ἰδῇτε.

Ζαλισμένος, σχεδὸν ἱλιγγίῳ ὁ Δελακροά ἀκολουθεῖ τὸν φύλακα, ὅστις εἰσελθὼν εἰς τὴν τε-

τράγωνον αἰθούσαν φέρει τὸν ζωγράφον πρὸ τῆς εἰκόνης του.

Πραϋνθείσης ὀλίγον τῆς συγκινήσεώς του, ὁ νέος καλλιτέχνης ζητεῖ παρὰ τοῦ αὐτοῦ φύλακος ἐξήγησιν τοῦ πράγματος.

— Ἀ! λέγει οὗτος, εὐθιγὰ τὴν ἐγλυτώσατε, μεγάλο κηρὶ χρεωστεῖτε εἰς τὸν βαρῶνον.

— Ποῖον βαρῶνον;

— Τὸν βαρῶνον Gros. Ἡ εἰκὼν σας ἦλθε χωρὶς πλαίσιον.

— Πῶς, χωρὶς πλαίσιον; ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸ εἶχα κατασκευάσει.

— Ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ κατεσκεύασατε σεῖς δὲν ἦσαν παρὰ μικρὰ σανίδια κατὰ γῆς τὰ πλαίσια δὲν εἶνε ἰδιότης σας δουλειᾶ, δὲν τὸ ἐκάμετε καθόλου στερεὸν καὶ ἐξεκαρφώθηκε ὅταν μετεφέρετο. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ εἰκὼν σας πλαίσιον δὲν εἶχε, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἔβαλαν κατὰ μέρος. Ὁ κ. Gros ἐπῆγε καὶ τὴν εἶδε μὴ στιγμὴ, καὶ ὅταν ἐγύρισεν εἶπεν εἰς τοὺς συναδέλφους του. — Ἀλλὰ τὴν εἰκὼνα ἐκείνην πρέπει νὰ τὴν ἐκθέσωμεν. — Εἶνε ἀδύνατον, φίλτατε βαρῶνε. — Καὶ διατί; — Δὲν βλέπετε, ὅτι δὲν ἔχει πλαίσιον; — Λοιπὸν ἀφοῦ δὲν ἔχει, πρέπει νὰ κάμωμεν ἡμεῖς ἐν ἑδῷ βέβαια θὰ ὑπάρχουν, καὶ ἂν δὲν ὑπάρχουν, ἐμποροῦμεν νὰ παραγγείλωμεν ἡ εἰκὼν ἐκείνη εἶνε μία ἐκ τῶν πρώτων, αἱ ὁποῖαι παρουσιάσθησαν ἐφέτος. — Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ εἰκὼν σας ἀπέκτησε τὸ ὥραϊον πλαίσιον, εἰς τὸ ὁποῖον τὴν εἶδετε, καὶ ἐτέθη εἰς τὴν τετράγωνον αἰθούσαν. Βλέπετε λοιπὸν, κύριε Δελακροά, ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῇτε μόνον εἰς τὰς εἰκόνας, καὶ νὰ ἀφήσετε τὰ πλαίσια πρὸ πάντων μὴ λησμονεῖτε τὸ κηρὶ, τὸ ὁποῖον χρεωστεῖτε εἰς τὸν κύριον Gros.

Τὴν ἐπαύριον τὸ πρωὶ ὁ Δελακροά, ὡς ἦτο ἐπόμενον, μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ βαρῶνου. Πληροφορηθεὶς τίς ἦτο, ὁ διάσημος ζωγράφος ἀπεφάσισε νὰ τὸν δεχθῇ.

— Ἀ! σεῖς εἴσθε ποῦ ἐζωγραφήσατε τὸ πλοῖον ἐκεῖνο;

Ὁ Gros ἐνόει διὰ τούτου τὴν λέμβον τοῦ Βιργιλίου.

— Μάλιστα, κύριε βαρῶνε.

— Τί ἡλικίαν ἔχετε;

— Εἰκοσιτριῶν ἐτῶν.

— Κἀθης, εἶπεν ὁ Gros.

Ἀμα δὲ ὁ Δελακροά ἔλαβεν ἔδραν.

— Ἀκουσε, εἶπεν ὁ ἐπιφανὴς ζωγράφος. Εἰξεύρεις τί ἔκαμες εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν τῶν εἰκοσιτριῶν ἐτῶν; Ὁχι, δὲν τὸ εἰξεύρεις; θὰ σὲ τὸ εἰπῶ λοιπὸν ἐγώ. Ἐκαμες ἐν ἀριστοῦργημα — ἀριστοῦργημα χρωματισμοῦ.

Ὁ Δελακροά ὑπεκλίθη εὐχαριστῶν.

— Ἀριστοῦργημα χρωματισμοῦ. Ἀλλὰ εἰξεύρεις πῶς σχεδιάζεις; Ὁχι, δὲν τὸ εἰξεύρεις, καὶ θὰ σὲ τὸ εἰπῶ καὶ τοῦτο ἐγώ. σχεδιάζεις ὡσάν...

Καὶ ὁ Gros ἀπήγγειλεν ἀκέραιον τὸ ὄνομα τοῦ γνωστοῦ ζώου, τοῦ θεωρουμένου ὡς πρότυπον ἡλιθιότητος.

Ἄν καὶ ἡ λέξις ἦτο ἱκανὴ νὰ ταράξῃ τὸν νέον ζωγράφον, οἱ ἑπαινοὶ ὁμῶς διέλυσαν τὴν ἐξ αὐτῆς ἐντύπωσιν. Ὁ Δελακροά παρέμεινε δύο ὥρας εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Gros. Ὅταν ἀνεχώρει.

— Ἐλα πάλιν νὰ με ἰδῇς, εἶπεν ὁ βαρῶνος. θὰ σὲ μάθω νὰ σχεδιάζεις. X...

Η ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑΙ

Ἐν Ῥωσσίᾳ, ἡ βιομηχανία τῶν θρησκευτικῶν εἰκόνων, ἰδιαίτερον ἀποτελεῖ κλάδον τῆς εἰκονογραφικῆς τέχνης. Ἡ ὀρθοδοξία τῶν διὰ τὴν λατρείαν καθιερωμένων ἀντικειμένων τηρεῖται εὐλαβέστατα καθ' ἅπασαν τὴν αυτοκρατορίαν, καθὼς εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους.

Ἐν Τρόιτσκα, ἐν Μόσχᾳ, ἐν Τούλτᾳ, ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῇ τῆς Ῥωσσίας, ὁλόκληρα χωρία κατοικοῦνται ὑπὸ ζωγράφων ἢ μᾶλλον τεχνιτῶν, οἱ ὁποῖοι πατροπαράδοτως ἔργον ἔχουσι νὰ κατασκευάζωσιν εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν διαφόρων ἁγίων κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς τεθειμένα ὑποδείγματα.

Πάντες οἱ κάτοικοι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία, καταγίνονται εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην. Ἐκαστος αὐτῶν ἔχει ἰδιαιτέραν ἐργασίαν, εἰς ἣν καὶ ἀποκλειστικῶς ἀσχολεῖται. Οὕτω λ. χ. εἰς ζωγραφεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἕτερος τὸ στόμα, ἄλλος διακόπτει τὰς ἀκτῖνας, αἱτινες περιβάλλουσι τὸ πρόσωπον. Ἐπὶ τέλους δὲ ὁ ἀρχιεργάτης ἐπεξεργάζεται τὸ σύνολον τῆς εἰκόνης.

Ὡς οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι κατεσκεύαζον διὰ πολυτίμων μετὰλλων τὰς κυριωτέρας εἰκόνας τῶν θεοτήτων αὐτῶν, ἐπικοσμοῦντες αὐτάς διὰ τιμαλφῶν λίθων, οὕτω καὶ οἱ Ῥῶσοι κατασκευάζουσι τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἀκολουθοῦντες τὸ ἀνατολικὸν δόγμα. Τὸ σῶμα εἶνε ἀείποτε ἐζωγραφημένον, οἱ περὶ τὸ πρόσωπον ἀκτινωτοὶ στέφανοι ἐπιχρῶσι ἢ χρυσοῖ, ἡ δὲ διακόσμησις ἐν γένει ἐκ πολυτίμων μαργαριτῶν, ἀδαμάντων καὶ ἄλλων κειμήλιων μεγίστης ἀξίας.

Ἡ βιομηχανία αὕτη παρέχει δαψίλειαν θρησκευτικῶν εἰκόνων καθ' ἅπασαν τὴν Ῥωσσίαν. Ἐπικράτειαν, καὶ εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, τὰ προϊόντα δὲ ταῦτα διασπείρονται εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος.

Ἐκαστον δωμάτιον οἰκήματος, εἴτε ἀνάκτορον εἴτε τοῦτο, εἴτε καλύβη πενιχρὰ ἔχει τὴν εἰκὼνα αὐτοῦ ἀνηρτημένην ἐν τινι καταφανεῖ γωνίᾳ, ὡς σύμβολον τρόπον τινὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ πανταχοῦ παρόντος καὶ τὰ πάντα ὁρῶντος.

Κατὰ τὸν κριμαϊκὸν πόλεμον οἱ Γάλλοι στρατιῶται συνέλεξαν πολλὰ σήματα τοῦ εἶδους τοῦτου ἐκ τῶν λαϊκῶν τῶν φονευθέντων Ῥώσων ἀ-

ξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, τὰ ὁποῖα οἱ Ῥῶσοι φέρουσιν ἐφ' ἑαυτῶν κατὰ θρησκευτικὸν ἔθιμον.

Οἱ Ῥῶσοι ἀγιογράφοι οὐδὲν ἔχουσι τὸ ἔξοχον ἐν τῇ τέχνῃ, ὅπερ νὰ καθίστῃ αὐτοὺς ὑπερέτερους τῶν ἐν τῇ Δύσει τεχνιτῶν ζωγράφων, οἵτινες ἔργον ἔχουσι νὰ κατασκευάζωσι θρησκευτικὰς εἰκόνας ἐζωγραφημένας ἢ ἀναγλύφους.

ΤΑ ΜΑΓΕΙΡΕΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ἐν Πετροπόλει.

Εἰς τὴν πρωτεύουσιν τοῦ Ῥωστικοῦ κράτους συνεστήθησαν νεωστὶ πολλὰ εὐεργετικὰ καταστήματα, σκοποῦντα τὴν ἀνακούφισιν τῆς ταλαιπώρου ζωῆς τῶν ἀπόρων καὶ τῶν πενόντων. Οὕτως ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου ἠνοίχθησαν ἀληθοδιαδόχως ἐν βραχεὶ διαστήματι χρόνου ἐν Πετροπόλει πολλὰ μαγειρεῖα διὰ τοὺς πτωχοὺς ἔχοντα ἐλευθέραν τὴν εἰσόδον.

Ἡ εὐγενὴς αὕτη ἰδέα τοῦ νὰ παρέχεται εὐεργεσία εἰς τὴν κατωτέραν τάξιν τῆς κοινωνίας, ἥτις εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ῥωσσίας εἶνε πολυάριθμος, καὶ νὰ δίδεται αὐτῇ βοήθεια καὶ ἀνακούφισις, ἀνήκει κυρίως εἰς τὸν ἱερέα τῆς γαλλοευαγγελικῆς ἐκκλησίας ἐν Πετροπόλει, κύριον Crété.

Δὲν εἶχον δ' εἰσέτι παρέλθει δύο ἐβδομάδες ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ πρώτου ἀσύλου, ἐν ᾧ παρείχετο δωρεὰν γεῦμα εἰς τοὺς ἀπόρους, ὅτε ἰδρῦθη καὶ ἕτερον οὕτως εἰπεῖν τροφοδοτεῖον εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μιχαήλ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς μεγάλης δουκίσσης Αἰκατερίνης Μιχαηλόβνας, ἧς αἱ εὐεργεταὶ πρὸς τὸν λαὸν ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἦσαν πρὸ πολλοῦ γνωσταί.

Τὸ πρῶτον μαγειρεῖον τοῦ λαοῦ παρέχει καθ' ἑκάστην γεῦμα εἰς 300 πρόσωπα, καίτοι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς συστάσεώς του δὲν προσήρχοντο καθ' ἑκάστην πλείονες τῶν 100 ἀνθρώπων.

Καὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα δὲ τῆς μεγάλης δουκίσσης παρασκευάζεται καθ' ἑκάστην τροφή διὰ 300 πρόσωπα. Αἱ δαπάναι τῆς προμηθείας ἀνέρχονται καθ' ἑκάστην εἰς 10 ρούβλια περίπου, διὰ δὲ τὸν μέλανα ἄρτον εἰς 5 ρούβλια. Μέρος τῶν δαπανῶν τούτων ἀνέλαβον πολλὰ εὐγενεῖς καὶ εὐεργετικαὶ κυρίαι, τὸ δὲ πλεῖστον δαπανᾷ αὐτὴ ἡ μεγάλη δούκισσα. Αἱ κυρίαι αὗται πληρώνουσι κατὰ μῆνα 10-30 ρούβλια ἢ καὶ πλεον. Ἐπειδὴ δὲ αἱ συνεισφοραὶ τῶν κυριῶν τούτων ἀνέρχονται κατὰ μῆνα εἰς τὴν ποσότητα τῶν 200 ρούβλιων, ἐκαστὴ αὐτῶν τρέφει ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τοὺς πτωχοὺς, καὶ παράσταται αὐτοπροσώπως εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ συμβοηθεῖ.

Ἡ τροφή, ἥτις παρέχεται εἰς τὰ τροφοδοτεῖα ταῦτα τοῖς πτωχοῖς, ἐπαρκεῖ πληρέστατα εἰς τὰς οὐχὶ μεγάλας ἀξιώσεις τῶν προσερχομένων. Συνίσταται δὲ ἐκ πινακίου ῥοφήματος ζωμοῦ λα-

χάνων, ἐθνικοῦ φαγητοῦ τῶν Ῥώσων, καλουμέ-
νου Schtschi, ἢ ἐκ ζωμοῦ μετὰ τεμαχίου κρέ-
ατος. Ἐκ τῶν ἀτόμων, ἅτινα γευματίζουσιν
εἰς τὰ τροφοδοτεῖα, ζητεῖται ἐνδείξεις τῆς πε-
νίας, ἐὰν μὴ ταῦτα ᾖσιν ἀνάπηροι ἢ ἄλλως πως
καταφανῶς πάσχοντες, παρὰ τῆς ἀστυνομίας,
τῶν ἱερέων, ἢ τῶν ἀδελφοτήτων, ἢ ἀποδείξεις τοῦ
ιατροῦ περὶ τῆς ἀσθενείας. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ
γεύματος παρέχεται τέϊον καὶ ἄρτος καὶ εἰς τοὺς
προσελθόντας ἀνευ ἀποδείξεως, οὕτω δὲ οὐδεὶς ἐξ-
έρχεται ἐκεῖθεν, χωρὶς νὰ ἔχη ῥίψη ὀλίγον ἄρτον
καὶ «ἐνα ζεστό» εἰς τὴν κοιτίαν του.

Καὶ ἕτερον δὲ τροφοδοτεῖον ἰδρύθη ὑπὸ τῶν
ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους, ἔχον τὴν προστασίαν τῆς με-
γάλης δουκίσσης δι' 800 πρόσωπα. Καὶ ἐν τῇ
πόλει δὲ ἰδρύθη ἕτερον μέγα τοιοῦτον κατὰστη-
μα, εἰς ὃ ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ἐκάστην προσερχο-
μένων προσώπων ἀνέρχεται εἰς 600.

Πρὶν ἢ παρέλθῃ δὲ εἰς καὶ μόνος μὴν ἀπὸ τῆς
εὐεργετικῆς ἐπιχειρήσεως τῆς μεγάλης δουκίσσης
καὶ τοῦ ἱερέως Crété, ἰδρύθησαν καὶ ἕτερα δύο
δημόσια μαγειρεῖα, εἴτα δὲ καὶ ἕτερα εἰς διάφορα
μέρη τῆς πόλεως, οὕτως ὥστε μετὰ βραχὺ διά-
στημα χρόνου ὑπάρχουσι νῦν 8 τοιαῦτα κατα-
στήματα, ἅτινα παρέχουσιν ἐν ὅλῳ τροφὴν εἰς
2000 ἀνθρώπους περίπου καθ' ἐκάστην.

Κυρία Μ*.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Πρό τινων ἡμερῶν ὁ ἱατρὸς Δ*, ἀφοῦ ἐτελείωσε
τὰς ἐπισκέψεις του, ἐπανεβλῶν οἴκοι, παρητήρη-
σεν ὅτι εἶχε λησμονήσει τὸ ἀλεξιβρόχόν του. Χω-
ρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐξέρχεται εἰς ἀναζήτησίν του
καὶ ἐπαναλαμβάνει κατὰ σειράν τὰς πρωϊνὰς
ἐπισκέψεις.

— Μὲ συγχωρεῖτε, λέγει εἰς τὸν ἀνοίξαντα
αὐτῷ εἰς τὴν πρώτην οἰκίαν, μήπως ἐλησμονήσα
ἐδῶ τὴν ὀμβρέλλα μου;

— "Ὁχι, ἱατρε, δὲν εἶνε ἐδῶ.

— Περιέργον, λέγει ξηρῶς ὁ ἡμέτερος ἀσκλη-
πιάδης.

Εἰς τὸν δεύτερον πελάτην ἡ αὐτὴ ἐρώτησις, ἡ
αὐτὴ ἀπάντησις.

— "Α, αὐτὸ εἶνε ἔκτακτον, ἐπιθύρουν.

Εἰς τὴν τρίτην ἐπίσκεψιν ἡ αὐτὴ ἀποτυχία.

— "Ὡ, αὐτὸ εἶνε ἀνυπόφορον! λέγει ὁ ἱατρός.

Εἰς τὸν τέταρτον ἀσθενῆ ὁ ὑπηρετὴς ἀποκρί-
νεται ἀμέσως.

— Μάλιστα, ἱατρε, ἐδῶ τὴν ἀφήσατε ὀρίστε
τὴν.

— "Α, τέλος πάντων! δόξα τῷ Θεῷ ποῦ ὑπάρ-
χουν καὶ τίμιοι ἄνθρωποι, ἀναφωνεῖ ὁ ἱατρός μας
ὡς ἀνακουφισθεῖς.

*

Ἀμερικανὸς τις εἰσῆλθε κατεστειρωμένως εἰς
τηλεγραφικὸν τι γραφεῖον, ἔλαβε τεμάχιον χάρ-
του καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἑξῆς:

«Κίγκτον, δὸς Γροσβενδρ, 10, Λονδίνον. Ἀγ-
γέλλω μετὰ θλίψεως θάνατον Θεοῦ.

— "Ἐλθετε ταχέως, εἵμεθα κληρονόμοι. Τζῶν».

Ὁ ὑπάλληλος τοῦ τηλεγραφείου ἀριθμήσας τὰς
λέξεις λέγει:

— Εἶνε δύο λέξεις περισσότεραι, Κύριε.

— All right! ἀνερώνησεν ὁ ἐπιστέλλων τὸ τη-
λεγράφημα. Ἀκριβέστατε τὸ: μετὰ θλίψεως.

*

Ἐν Ῥώμῃ ἀνεγινώσκετο τὸ ἐπόμενον ἐπιτύμ-
βιον ἐπὶ τοῦ τάφου ἀνδρογύνου.

«Διαβάτω, στήθι καὶ ἰδὲ τὸ θαῦμα.

Ἐδῶ κεῖνται ἀνὴρ καὶ γυνή, οἱ ὅποιοι δὲν
μαλόνουν».

*

Πρό τινος ἡ τριετὴς κόρη τοῦ κ. Μ... ἦτο βα-
ρέως ἀσθενής.

Οἱ γονεῖς ἐν ἀγωνίᾳ δὲν ἔκαμνον βῆμα ἀπὸ
τὴν κλίνην τῆς μικρᾶς, ἵνα προλαμβάνωσι καὶ
τὰς παρρημικροτέρας τῆς ἐπιθυμίας.

Κατὰ τινα στιγμὴν τὸ παιδίον ὑπανεγείρει ὀ-
λίγον τὴν κεφαλὴν.

— Μαμά;

— Τί εἶνε, παιδί μου;

— "Ὅταν ἀποθάνω, δὲν θὰ βάλῃς μαῦρα ταῖς
κούκλαις μου;

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Πρακτικοὶ ἄνδρες, μέλλοντες νὰ ὑπερβῶσι τὸν
οὐδὸν τοῦ συζυγικοῦ βίου, ἐσκέφθησαν ὅτι ἡ σύζυ-
γος αὐτῶν καλλίτερον νὰ ἀνήκῃ εἰς τὰς πενήσας
ἢ εἰς τὰς πλουσίας, καὶ καλλίτερον εἰς τὰς ἀσχή-
μους ἢ εἰς τὰς ὠραίους, διότι πτωχὴ καὶ ἀσχημὸς
γυνὴ πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς προσφέρεται μετὰ
περισσότερας εὐγνωμοσύνης καὶ τρυφερότητος, με-
τὰ περισσότερας περιπαθείας καὶ ἀγαθότητος, θε-
ωροῦσα πάντοτε αὐτὸν ὡς εὐεργέτην. Τὴν δὲ γνώ-
μην ταύτην διὰ ποιικίλων ἐπιχειρημάτων ἀνέπτυ-
ξεν ὁ Michelet, ὅστις ἐξηκοντούτης ἤδη περίπου
καὶ ἐπικυρῶν τὸ τῶν ἀρχαίων περὶ τῶν γερόντων
ἀξίωμα, ἀφοῦ ἐν τῇ νεότητι πλεῖστα σπουδαῖα
διεπόννησεν ἔργα, τελευταῖον ὀγκώδη περὶ θαλάσ-
σης, περὶ πτηνῶν καὶ περὶ ἄλλων τοιούτων ἀντι-
κειμένων συνέγραψε βιβλία, ἐν οἷς τὸ σπουδαῖόν
τερον εἶνε τὸ περὶ ἔρωτος. Ἀλλ' οὕτω γενικῶς
ἐκφερομένη ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν εἶνε ἀληθής· οὐτε
ἡ πενία μαρτυρεῖ πάντοτε ἀγαθοὺς καὶ ἐπιεικεῖς
χαρακτῆρας, οὐτε ὁ πλοῦτος δυστρόπους καὶ μο-
χθηρὸς· ὁ δὲ Λαβιάτερ, ὅστις τοσοῦτον προσέ-
χει εἰς τὴν φυσιογνωμίαν, φρονεῖ ὅτι σπανιῶ-
τατα τὸ κάλλος ὑποκρύπτει ἀσχημίαν ψυχῆς καὶ
ὁ Λαβιάτερ δὲν ἀπατᾶται. Βεβαίως τὸ κάλλος
καὶ ἡ ἀσχημία ἀνεξαρτήτως θεωρούμενα, καθ' ὅσον
ἀφορᾷ τὴν κανονικότητα τῶν χαρακτῆρων ἢ τὸ
ἀκανόνιστον αὐτῶν, τὴν λευκότητα ἢ μὴ τοῦ δέρ-
ματος, τὴν ὠραιότητα ἢ μὴ τῶν γραμμῶν τοῦ
προσώπου, οὐδὲν ἀποδεικνύουσιν. Ἀλλ' εἰς πᾶν

πρόσωπον ἰδιάζει ἐκφρασίς τις ἀνεξάρτητος τοῦ
κάλλους ἢ τῆς ἀσχημίας. Ἡ ἐκφρασις αὕτη προ-
ερχομένη ἐκ τῶν ἀγαθῶν ἢ κακῶν ἐντυπώσεων
τῆς ψυχῆς, παραττούσης τὸ νευρικὸν σύστημα
καὶ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, ἀλλοιοῖ τὴν
φυσιογνωμίαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀπορεῖ τις πῶς
ἄνθρωποι, οἵτινες ἐν τῇ τρυφερᾷ αὐτῶν ἡλικίᾳ
ἦσαν εὐμορφοί, μετεβλήθησαν εἰς δυσειδεῖς καὶ
τἀνάπαλιν. Ἀλλὰ καὶ ἂν αἱ διηγεαῖς ἐκεῖναι συγ-
κινήσεις αἱ ἀγαθαὶ ἢ κακαὶ δὲν μεταβάλλουσι τὰ
χαρακτηριστικά ἐν γένει τοῦ προσώπου, ὅπως δὲ
ποτε περικαλύπτουσιν αὐτὰ μὲ ἐκφρασιν, ἥς τὴν
ἐννοίαν πᾶς ὁπωσοῦν ὀξυδερκής ἄνθρωπος δύνα-
ται ν' ἀντιληφθῇ. Ἡ συμπαθὴς λοιπὸν καὶ ἐλεή-
μων καρδιά τοῦ ἐξηκονταετοῦς Michelet προφα-
νῶς ἠπατήθη.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ ὁ κ. Faye πρό τινος ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ
Συλλόγῳ τῆς Γαλλίας ἐν Σορβόννῃ διεπραγμα-
τεύθη μετὰ πολυμαθείας καὶ ἀγχινοίας τὸ περὶ
ἠφαιστειῶν τῆς σελήνης θέμα. Ἀς εἰπώμεν δ' εὐ-
θὺς ἐν ἀρχῇ ὅτι ὅσα αἱ πρόοδοι τῆς ἀστρονομίας
δυσκολύνουσι τοὺς ἐπιστήμονας νὰ βλέπωσι μα-
κρότερον καὶ καθαρώτερον, ὁ πτωχὸς δορυφόρος
τῆς γῆς ἀδιαλείπτως ἀποβάλλει τινὰ τῶν θαυμα-
σίων, δι' ὧν εἶχε πλουτίσει αὐτὸν ἡ φαντασία τῶν
λαῶν. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἐν τῷ μέσῳ αἰῶνι
ἀπέδιδον αὐτῷ ἐπιδράσιν ἰσχυρὰν ἐπὶ τοῦ καλοῦ
ἢ κακοῦ καιροῦ, ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν, ἐπὶ τῶν γά-
μων, ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν γυναικῶν κ.τ.λ.
Ἐπειτα τῇ βοήθειᾳ τοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Γαλι-
λαίου ὁ Φιλάμινθος ἐβλεπεν εἰς τὴν σελήνην κω-
δωνοστάσια.

Τὰ κωδωνοστάσια ταῦτα ἐγένοντο κατόπιν
ὄρη, ἔπειτα ἐθεωρήθησαν τόποι περικλειστοὶ ὑπὸ
ὀρέων, ἔπειτα χοάναι, ἔπειτα ἠφαιστεια. Ἀλλ' ὁ
κ. Faye ἀποκρούει τὴν ὑπαρξίν ἠφαιστειῶν διότι
ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς σελήνης δὲν ὑπῆρξε ποτὲ
θάλασσα, καὶ ὅτι τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ εἶνε πρὸ πάν-
των σοιχείον οὐσιῶδες καὶ ἀπαραίτητον εἰς πάντα
τὰ φαινόμενα τῶν γεωλογικῶν ἐκρήξεων. Κατὰ
παρατηρήσεις, πρό τινων ἐτῶν γενομένης, πᾶν ἡ-
φαίστειον προϋποθέτει ἀναγκαίως ὑπόγειον διείσ-
δυσιν θαλασσίου ἢ λιμναίου ὕδατος, ὅπερ συναν-
τῶν κατὰ τὴν ῥοάν του χημικὰς οὐσίας ἀποσυν-
θέτει αὐτὰς καὶ γεννᾷ κατὰ τὴν ἀποσύνθεσιν θερ-
μότητα καὶ ἀνάφλεξιν τῶν ἀερίων.

Τὸ σχῆμα τῶν ὑποτιθεμένων ἠφαιστειῶν τῆς
σελήνης δικαιολογεῖ τὰς ὑποθέσεις τοῦ κ. Faye,
διότι εἶνε παμμεγέθεις κοιλότητες κυκλοτερεῖς
ὧν τὰ χεῖλη ἀκέραια καὶ συνεχῇ ἀποκλείουσι τὴν
παραδοχὴν τῆς ἐκρήξεως καὶ τῆς ἐξάσεως, οἷαν
παρέχει ἡ Αἴτνα καὶ ὁ Βεζούβιος.

Ὁ κ. Faye εἶνε ἐχθρὸς τῆς δοξασίας ὅτι ἡ σε-
λήνη οἰκεῖται ὑπὸ ὄντων ὁμοίων ἡμῖν. Βασίζει δὲ
τὸν συλλογισμόν του ἐπὶ τῆς ἐνότητος τῶν θεμε-

λιωδῶν νόμων τῆς φύσεως. Ἡ παγκόσμιος φυ-
σιολογία, λέγει, δὲν δύναται νὰ εἶνε διάφορος εἰς
τὸν ἡμέτερον πλανήτην καὶ διάφορος ἀλλαχοῦ.
Ἐπὶ παραδείγματος δὲν δύναται νὰ φαντασθῶ
ὄντα ζῶντα ἐν πλανήτην οὐτινος ἡ διαρκὴς θερμο-
κρασία δὲν ὑψοῦται ὑπὲρ τὴν τοῦ τηκουμένου πά-
γου· οὐτε ἐν πλανήτην, οὐτινος ἡ θερμοκρασία δὲν
κατέρχεται ποτε κάτω τῆς τοῦ ζέοντος ὕδατος,
διότι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τὰ σπέρματα δὲν ἤθελον
ἀναπτυχθῇ διαρκῶς πεπηγότα, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ
ἤθελον ἐψθῇ.

Ὁ συλλογισμὸς οὗτος ἔχει τὴν ἀξίαν του, ἀλλ'
εἶνε ὀλίγον ἀπόλυτος, ὡς παρατηρεῖ ὁ Secchi εἰς
τοὺς Ἀστέρας του. Δὲν δυνάμεθα νὰ ζήτῳμεν εἰς
μίαν κατωτάτην θερμοκρασίαν, διότι τὰ ὑγρά
τῶν ζῶων ἤθελον στερεοποιηθῇ, δὲν δυνάμεθα νὰ
ζήτῳμεν εἰς θερμοκρασίαν 100°, διότι ἡ θερμότης
ἤθελε πῆξει τὸ λεύκωμα τοῦ αἵματός μας, ἀλλ'
ἰδιαίτεραι περιστάσεις δύνανται ἐπὶ τε τῆς γῆς
καὶ ἀλλαχοῦ νὰ καταβιβάσωσι τὸ σημεῖον τῆς πῆ-
ξεως τοῦ ὕδατος, ἢ νὰ ἀναβιβάσωσι τὸ σημεῖον
τῆς πῆξεως τοῦ λευκώματος. Δὲν λαμβάνομεν δὲ
ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι ὁ μέγας ἀρχιτέκτων δὲν εἶνε ἀ-
πολύτως ἡναγκασμένος νὰ μεταχειρίζεται παντα-
χοῦ τὴν αὐτὴν ὕλην.

Ἐν Λονδίνῳ πρό τινων ἐτῶν ἐσχηματίσθη
ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ λόρδου Dunraven ἐταιρία
κληθεῖσα Ἐταιρία τῆς Κυριακῆς, ἥτις κατα-
βάλλει προσπάθειάς ὅπως ἐπιτύχῃ παρὰ τῆς Κυ-
βερνήσεως νὰ μένωσιν ἀνοικτὰ μετὰ μεσημβρίαν
τῆς Κυριακῆς τὰ μουσεῖα, αἱ βιβλιοθήκαι καὶ τὰ
ἄλλα ἐθνικὰ ἱδρύματα.

Αἱ προσπάθειαι τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐταιρίας
ἐστῆθησαν ἤδη ἐν μέρει δι' ἐπιτυχίας. Οὕτως ἐ-
πέτυχε τὴν κατὰ κυριακὴν ἐλευθερίαν τοῦ κοινοῦ
εἰσοδὸν εἰς τὰ μουσεῖα τῶν προαστείων διαμε-
ρισμάτων τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς ἐθνικῆς βιβλιο-
θήκης τοῦ Δουβλίνου. Οἱ ἐπισκέπται εἴτε πολυ-
αριθμότατοι, ἀνήκουσι δὲ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν
εἰς τὰς ἐργατικὰς τάξεις, αἵτινες ἔνεκα τῶν πολ-
λῶν ἀσχολιῶν τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐβδο-
μάδος δὲν δύνανται ν' ἀπουσιάσωσιν ἐκ τῶν γρα-
φείων ἢ τῶν ἐργοστασίων αὐτῶν.

Ὁ λόρδος Dunraven ὑπέβαλεν ἐσχάτως εἰς
τὴν Βουλὴν τῶν λόρδων πρότασιν, δι' ἧς ἐζήτει
νὰ ἀνοίγωσιν ἀνεξαιρέτως ὅλα τὰ μουσεῖα καὶ τὰ
ἄλλα ἐθνικὰ καθιδρύματα, ἐν οἷς ὁ λαὸς δύνα-
ται νὰ τύχῃ τὴν κυριακὴν ψυχαγωγίας καὶ δια-
παιδαγωγήσεως. Ἐντόνως καὶ εὐγλώττως κατεπο-
λέμησεν ὁ ῥήτωρ τὰς πολλὰς ἐξενεχθείσας ἀντιρ-
ρήσεις κατὰ τῆς ἀθώας ταύτης παραχωρήσεως ὑπὸ
τῆς αἰρέσεως τῶν καθαροσέβων καὶ τῶν παναρ-
χαίων ἡθῶν καὶ ἐθίμων, ἀναφέρων πρὸς ἐνίσχυσιν
τῶν λόγων του τὰ ἐν ἄλλαις χώραις συμβαίνοντα.

Ἐν Γερμανίᾳ, Δανιμαρκίᾳ, Νορβηγίᾳ, Σουη-
δίᾳ, Ὀλλανδίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ, ἥτοι ἐν ταῖς διαμαρ-
τυρουμέναις ἐπικρατείαις, τὰ εἰς τὰς τέχνας καὶ

τάς ἐπισήμας ἀφιερωμένα ἐθνικά ἱδρύματα ἀνοίγονται εἰς τὸ κοινὸν τὴν κυριακὴν ἐπὶ πολλὰς ὥρας χωρὶς ἢ πρᾶξις αὕτη νὰ ἐπιφέρει βλάβην εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τῶν ὑπαλλήλων καὶ φυλάκων τῶν μουσείων. Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις αἱ δημόσιαι βιβλιοθήκαι εἰσὶν ἐπίσης ἠνεωγμέναι τὴν Κυριακὴν, ὡς π.χ. ἐν Βοσῶν, ἐν Νέξ Ὑόρκη, ἐν Φιλαδελφείᾳ, ἐν Κιγκινάτῃ, ἐν Χικάγω καὶ Forcester, πρὸς μέγιστον διανοητικὸν καὶ ἠθικὸν ὄφελος τῶν συχνάζοντων αὐτάς κατοίκων.

Μ' ὅλας τὰς δικυμαρτηρήσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Καντερβουρίας τοῦ κόμητος τοῦ Saltesbury, τῶν δουκῶν τοῦ Somerset Ἀργύλ, Malborough καὶ ἐνίων ἄλλων λόρδων, 7 μόνον ψήφοι ὑπελείφθησαν, ὅπως ἡ πρότασις τοῦ προέδρου τῆς Ἑταιρίας τῆς Κυριακῆς θριαμβεύσῃ ὑπὲρ αὐτῆς ἐψήφισαν 34, κατ' αὐτῆς δὲ 41.

Μεταξὺ τῶν περιέργων, ἅτινα ἔφερον εἰς φῶς ἡ ἀπογραφή τοῦ 1880, ἡ σχετικῶς ταχὺ αὐξήσις τοῦ μαύρου πληθυσμοῦ ἐν ταῖς μεσημβριναῖς τῆς Ἀμερικῆς Πολιτείαις, μετὰ τὴν κατάρτησιν τῆς δουλείας, δὲν εἶνε ἐκ τῶν ἥττον ἐνδιαφερόντων.

Τὸ σύνολον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς μαύρης φυλῆς ἐν ταῖς Πολιτείαις, τῆς Ἀλαβάμας, Arkansas, Βορείου Καρολίνης, Νοτίου Καρολίνης, Delaware, Φλωρίδας, Γεωργίας, Kentucky, Λουισιάνης, Μαρυλάνδης, Μισσισιππῆς, Missouri, Tennessee, Βιργινίας, καὶ Δυτικῆς Βιργινίας συνεποσοῦτο εἰς 2,242,003 κατὰ τὸ ἔτος 1870, ἀνῆλθε δὲ ἐν ἔτει 1880 εἰς 3,643,891, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ ὑπέρμετρος αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ ἐν τοῖς δέκα τελευταίοις ἔτεσι κατὰ 1,401, 883, ἥτοι κατὰ 33 καὶ πλέον τοῖς 100. Ἡ κατὰ τὴν ἀμέσως προηγηθεῖσαν δεκαετηρίδα αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ ἔφθασε μόνον τὰς 223, 614, τουτέστι 3 1) 2 τοῖς 100 περίπου.

Ἡ ἀντιπαροβολὴ αὕτη, ἥτις ἄλλως συμφωνεῖ πρὸς τὰς πρὸ τοῦ πολέμου παρατηρήσεις, καθίσταται καταφανὲς ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶνε εὐνοϊκωτέρα εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῆς φυλῆς ταύτης ἢ ἡ δουλεία, συνάμα δὲ ἐνδιαφέρει νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἡ αὐξήσις τῶν προϊόντων τῆς ἐργασίας εἶνε ἡ αὕτη, ὅποια καὶ ἡ τοῦ πληθυσμοῦ. Συνέπειαι τῶν ἀνωτέρω εἶνε, ὅτι τὸ ἐλευθέρως ζῆν καὶ ἐργάζεσθαι τόσῳ ὑπὸ οἰκονομικὴν, ὅσῳ ὑπὸ ἀνθρωπίνην ἐποψιν, εἰσὶν ἐπίσης οἰκονομικά.

Ἀφ' ἑτέρου, ἕτερον γεγονός, δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφετηρία εἰς ἐνδιαφερούσας ἐθνολογικὰς καὶ ἀνθρωπολογικὰς μελέτας, εἶνε ὅτι ὁ λευκὸς πληθυσμὸς τῶν ἐν λόγῳ Πολιτειῶν ἀποτελούμενος ἐξ 8,853,377 κατοίκων κατὰ τὸ 1870, ἀνῆλθεν ἐν ἔτει 1880 εἰς 11,259,713, ἥτοι ἡυξήθη κατὰ 25 τοῖς 100.

Πασιδὸν λοιπὸν καθίσταται ὅτι ἡ αὐξήσις τοῦ μαύρου πληθυσμοῦ, κατὰ τὰ δέκα τελευταῖα ἔτη, ἦτο μεγαλειτέρα καὶ ταχυτέρα τῆς τοῦ λευ-

κοῦ. Ἡ ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῶν δημοσιευθέντων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πηγάζουσα αὐτῇ παρατήρησις, θέλει χρησιμεύσει εἰς τὸ νὰ ἐπανορθώσῃ πλάνην διαδοθεῖσαν, περὶ ἐλαττώσεως δῆθεν φυλῆς κατωτέρας, ζώσης, οὕτως εἰπεῖν, παρὰ πλείω μετὰ φυλῆς ὑπερέτας.

Τὸ ἀκόλουθον ἐπιστόδιον τοῦ πρὸς τοὺς Βόερες πολέμου τῶν Ἀγγλῶν ἀναγινώσκω ἐν τινὶ ἐφημερίδι.

Μετὰ τινα πορείαν οἱ Ἀγγλοὶ εἶχον στρατοπεδεύσει ἐγγὺς ῥύακος· πρὶς τὸ ἐσπέραι στρατιωταί τινες φέρουσι τοὺς ἵππους τῶν διὰ νὰ τοὺς ποτίσωσιν εἰς τὸν ῥύακα. Ἀλλὰ τινες Βόερες, ἐνεδρεύοντες ἐκεῖ που, ὁρμῶσιν αἰφνης κατὰ τῶν Ἀγγλῶν, ἀρπάζουσι τοὺς ἵππους ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀναπηδῶσιν ἐπ' αὐτοὺς καὶ τρέπονται εἰς φυγὴν καλπάζοντες. Νὰ καταδιώξωσι τοὺς ἄρπαγας ἢ νὰ πυροβολήσωσι κατ' αὐτῶν ἦτο ἀδύνατον· διότι οἱ Ἀγγλοὶ εἶχον ἔλθει ἄοπλοι.

Αἰφνης εἰς σαλπικτῆς ἔσχε τὴν εὐτυχὴ ἐμπνευσιν νὰ σαλπίσῃ μεταβολὴν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων του. Εἰς τὸν ἦχον τοῦ σαλπίσματος τούτου οἱ ἵπποι, οἵτινες ἐνόησαν κάλλιστα τὸ πρόσταγμα, ἐν ᾧ ἔτρεχον ἀπὸ ῥυτῆρος, αἰφνης κάμνουσι μεταβολὴν, καὶ, παρὰ τὰς προσπαθείας τῶν Βόερες, οἵτινες ἄλλως εἶνε ἐξαιρετοὶ ἱππεῖς, ἐπαναφέρουσιν αὐτοὺς ἐν καλπασμῷ εἰς τὸ ἀγγλικὸν στρατόπεδον.

Φαντασθῆτε τὴν ἀπελπισίαν τῶν ἀνδρῶν Βόερες νὰ γείνωσιν αἰχμάλωτοι ὑπὸ ἵππων!

Ἀμερικανικὸν ἐπιτύμβιον ὑπάρχον ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ Long-Island :

Ἐνταῦθα κεῖται

ἡ **Κλάρα Σμίτερσον**

σύζυγος Ἰωάννου Σμίτερσον, λιθοξόου, ὅστις τὸ μνημεῖον τοῦτο ἀνήγειρεν εἰς αὐτὴν ὡς φόρον ὀφειλόμενον εἰς τὴν προσφιλεῖ μνήμην της, καὶ ὡς δειγμὰ τῆς τέχνης του.

Τιμὴ ἐνδὸς ὁμοίου μνημείου

Διακόσια δολάρια.

!!!

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὅταν ἡ λυχνία τοῦ πετρελαίου καίῃ μὲν κατ' ἀρχὰς διὰ καλῆς φλογός, εἴτα δὲ μετ' ὀλίγον ἡ φλόξ αὐτῆς σμικρύνεται, ἐνῶ καὶ ἡ θρυαλλίς εἶνε ἱκανῶς μεγάλη καὶ ἡ λυχνία πλήρης ἢ ἡμιπλήρης ἐλαίου, ρίψον ἐντὸς τῆς λυχνίας σου κοχλιάριον οἰνοπνεύματος κοινοῦ καὶ πάραυτον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ πετρελαίου. Πάραυτα θέλεις ἶδει, ἐν τῷ οἰνόπνευμα εἶνε καθαρὸν, ὅτι ἡ φλόξ γίνεταί αὖθις ζωηρά καὶ παραμένει τοιαύτη μέχρι τέλους. Τὸ οἰνόπνευμα ἀφίνει διαρκῶς εἰς τὸ δοχεῖον τῆς λυχνίας.

ΑΘΗΝΗΣ, — ΤΥΠΟΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΑΛΑΤΕΙΑ «ΕΜΟΝΙΑΣ»